БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 305 (10059) | 1962 оной декабриин 28, пятница | Сэн 2 мүнгэн

КОММУНИЗМЫН ТҮЛӨӨ ЭМСЭХЭ ХУРСА ЗЭБСЭГ

унизм амжалтатайгаар бай- тула хуушарһан, манай түргэн дабшалтада һаад хэ- ы юумые эрид шууд усадха- нэ, түрүү юумые халуун аар хүреэлэн дэмжэжэ байха ди. Тиихын тула шүүмжэлэл гөө шүүмжэлэлые үргэнөөр үлхэ ябадал маша ехэ аша гэжэ түрэл партимнай хо- ажа байдаг.

ёһоной, үнэн сэхэ шүүм- ашаар бэе бэедээ туһалал- эмжэлсэхэ гээшэ дутуу дун- аа бэеэ сүлөөлхэ, комму- ёһо заншалые бэедээ нэб- шангаахэ хэрэгтэнь совет туһална. Эгээл тиимэһээ лэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл змын түлөө тэмсэхэ хурса мүн болоно.

-эй ЦК-гай ноябриин Пле- нгаая дороһоо гараһан шүүм- улам хүсэтэй, хурса, аша болгохо талаар дэлгэрэнгы үүдые хараалба. Партийна, хиналта, шалгалтын ленин- гуримые һэргээн бодхоожо, ндэ һүгэдэн шүтэлгын са- ото хойшолонгуудые эсэслэн арга боломжо байгуулаа. ЦК-гай, СССР-эй Министр- Соведэй партийно-гүрэнэй байгуулагдаба. Тэрэнэй ор- нютаг бүхэндэ байгуулагда- лээ, мүн манайшье республи- болохо юм. Тэдэ органууд гөө хүдэлмэридэ олониитэ ые хабаадуулха, эдэбхи энь түшэглэхэ зорилготой.

а олониитын, бүхы комму- ай зорилго юуб гэхэдэ, ахын, соёл культурын һал- асток бүхэндэ шүүмжэлэл ба шүүмжэлэлые дэлгэрүүлжэ, дундануудаа үнэн сэхээр эн тодорхойлжо, ажахынуу- боломжонуудые арадай туһа- унизмын аша туһада элсүү- лаха хэрэгтэнь партийна ор- нуудта туһалха болоно.

ь хэлэхэдэ, манайшье рес- колхоз, совхозуудта дутуу д, ашаглагдаагүй арга бо- уд үшөөл ехэ гээшэ. Хэрбээ бүрин хүсэдөөр хэрэглэдэг амнай, «...манай экономи- байгуулалтын амжалтанууд байха һэн» гэжэ Н. С. Хру- ПСС-эй ЦК-гай ноябриин дээрэ хэһэн элидхэл соогоо һэн.

хадань мүнөө манай рес- промышленна предприя- , колхоз, совхозуудаар бо- һан ажалшадай, коммунист- амтын суглаанууд дээгүүр өөрэлдөөн болоно байна. лаанууд партийна шүүмжэ- эрүүлһэнэй ашаар ерэхэ э жэлэйхиһээ һураггүй ехэ абаха арга боломжонуудаа жэ, ажал хэрэгээ бүри һай- илхэ талаар шэнэ зорилго- рдаа табина. Жэшээнь, Ой- вхозой хүдэлмэришэд КПСС- ноябриин Пленумэй дүн- бшэн хэлсэхэ зуураа, 1963 ын мяха 3 дахин ехээр аба- оломжотой байһанаа элирүү- тын Погранична совхо- шод ерэхэ жэл эхэ хонин бү- рьга абажа, хамтадаа 16 хурьга гарзагүйгөөр тэн- хонидойнгоо тоое 31 р олошоруулха, тиихэдэ үрэгэйнгөө эхэ малые 55 р олошоруулха уялга абаба. К партсъездын нэрэмжэтэ коммунистнууд ноябриин материалнуудые зүбшэн э, дутуу дундануудаа, тэдэ- э зэмэтэй хүнүүдые нюур өөр, хурсаар шүүмжэлжэ, бэелүүлхэ дайшалхы удаа хараалаа. Тиихэ зуу- исэ тарилгаа 700 гекта- дхахэ, мүн кукуруза улам иха, шэнэ газар ашаглаха э хэмжээнүүдые бэелүүл- лэбэ.

онүүдтэ үйлэдбэриин управ- эй партийна конференци- жо эхилбэ. Тэндэшье хур- лэл ба өөрыгөө шүүм- гэрнэ. Конференцинүүдэй уд дээрэһээ КПСС-эй ЦК- иин Пленумэй шиидхэбэри- нүүдые дэмжэһэн үнэн сэдьхэлэй үгэнүүд зэдэлнэ. Конференциин делегадууд шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые дэлгэрүүлжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо арга боломжонууд. онол арганууд тухайгаа, һанажа сэдьхэжэ ябаһан һанал бодолнууд, дурадхалнууд тухайгаа хөөрэжэ үгэнэ.

Имэ партийна, үнэн сэхэ шүүмжэлэл хадаа манай ажалшадай, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлэй хэмжээлэшэгүйгөөр урган һалбаржа байһанай эли тодо гэршэ болохоһоо гадна, экономикымнай, соёл культурымнай саашанхи хүгжэлтэдэ сэгнэшэгүй ехэ удха шанартай гэжэ үшөө дахин дабтая.

Партийна организацинууд ажалшадай энэ эдэбхи үүсхэлые халуун анхаралаар хүреэлэн дэмжэхэ зуураа, промышленна болон хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абаха, хүн зоной культурно-ажаһуудалай эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хангадаг болохо тушаа онсо ехэ хүсэл оролдолго гаргаха уялгатай. Энээндэнь дороһоо гараһан шүүмжэлэл туйлай ехэ туһа нэмэри хүргэхэ байна.

Шүүмжэлэлые анхаран абаха, тэрээнһээ зүб тобшолол хэхэ гээшэ партийна организацинуудай, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй хэлбэришэгүй ёһо заншал байха ёһотой. Юуб гэхэдэ, коммунизм байгуулагшадай бэлиг шадабариие, эдэбхи үүсхэлые бадаруулжа, тэдэнэй һанамжа дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандажа байгаа һаа, ажал хэрэгтэмнай амжалта туйлагдахань дамжаггүй. Тобшолон хэлэбэл, шүүмжэлэлые дэлгэрүүлхэ, дэмжэхэ гээшэ — илалта, амжалта, харин тэрэниие хааха, хабшаха гээшэ — алишье хэрэгтэмнай һаад болохо байна бшуу.

Гэхэтэй хамта зүблөөн дээрэ, хэблэлдэ гараһан шүүмжэлэлые хэрэгсээхэгүй, үгышье һаа, тэрэниие дэмжэһэн шэнги болоод, үнэн дээрээ бодото хэмжээнүүдые абадаггүй ушар үшөөл үзэгдэһөөр. Зэдын, Сэлэнгын, Яруунын, Бэшүүрэй аймагуудай зарим советскэ, худалдаа наймаанай, медицинскэ эмхи зургаануудаар хүн зоной гомодолнуудые, культурна ажаһуудалай эрилтэнүүдые анхардаггүй байһан тухай хэблэл, газетэнүүдтэ, зүблөөн, суглаанууд дээгүүр нэгэнтэ бэшэ бэшэгдэһэншье, хэлэгдэһэншье байха. Гэбэшье мүртэй хүбилалтанууд тэндэ болоодүй байһаар. Энэ хадаа шүүмжэлэлые хабшаһан ябадал гэжэ харагдаха ёһотой. Партийна организацинууд имэ баримтануудта эбсэшэгүйгөөр хандаха, ушар шалтагаануудыень элирхэйлжэ, саашадаа тэдэниие ушаруулхагүй хэмжээнүүдые абаха болоно.

Шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ хэрэг партийна организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриһөө сэхэ дулдыдаха юм. Тиимэһээ шүүмжэлхы ажаглалта, дурадхалнуудаа нюуса далдагүйгөөр, сэхэ руунь хэлэхэ эрхэ байдал коллектив бүхэндэ байгуулхые оролдохо, ажалшадай зүблөө, суглаануудые саг соонь хэжэ байха, манай ажахын, соёл культурын эмхи зургаан бүхэндэ ажалшадай бэшэг, ажаглалта болон гомодолнууд саг соогоо харагдажа, зохихо шиидхэбэри болон харюу үгтэжэ байха ёһотой.

Тэрэшэлэн шүүмжэлэлэй үнэн зүб, шууд сэхэ байхые туйлаха гээшэ партийна организацинуудай уялга мүн. Тиимэ шүүмжэлэл манай бүхы ажал хэрэгые һайжаруулгада, мяха, һү, ноохо ехээр абалгада, ороохо таряа болон мүнөө малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, хабарай тарилгада түгэс бэлэдхэхэ дайшаҥхы зорилгонуудые шиидхэлгэдэ зорюулагдаха ёһотой.

Коммунизм байгуулха хэрэг хадаа ажахыгаа, соёл культураа хүгжөөхэ шэнэ арга боломжонуудые, онол аргануудые элсүүлэн ашаглаха, олониитын дунда ябуулдаг эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэреэ үргэдхэн шангадхаха эрилтэ табина. Энээндэ аша туһатай зэбсэг болохо шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлэе!

ай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ряадай АССР-эй Верховно Соведые зарлаха тухай

ряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ :

ряадай Автономито Советскэ Социалистическэ Рес- н табадахи зарлалай Верховно Соведэй арбадахи 1963 оной январиин 18-да Улаан-Үдэ городто зарлаха.

й АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

й АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
оной декабриин 27.

Хонишодой мүрысөөн хүсэ ехэтэйгээр дэлгэрэг лэ!

Ажахын тоосоон аша үрэ ехэтэй. Түл абалгадаа эрхимээр бэлдэнэ. **Хонин бүриһөө хурьган абтаха.**

АЖАХЫН ТООСООН АШАЯА ХАРУУЛНА

СССР-эй Верховно Соведэй депутат Ц. Б. Буянтуевай даадаг ажахын тоосоото, томодхогдоһон бригадынхидай ажал хүдэлмэри тухай

Хаанашье ябахада, хэдэ мянган хүн зоной, машина техникын үдэр һүнигүй иишэ тиишээ һүндэлжэ байдаг үргэн ехэ, хобхо дардам харгы зам дайралдадаг гээшэ. Теэд эгээн түрүүн эндэ хэн эхи татажа, зүргэ гаргаһан байгаа хаб?

Нээрээшье жэшээлхэдэ, нэгэл хүнэй ябаһан тэргын мүр дахаад нүгөөдэнь, һүүлдэнь гурбадахи..., тиигэһээр тэндэнь бишыхан зүргэ бии болоод, тэрэнь һүүлэй һүүлдэ олон мянган зоной ябадаг ханха харгы, тракт болошодог шуу.

Ажабайдалдашье баһал иимэрхүүгээр хэн нэгэнэй шэнэ үүсхэл гаргахадань, тэрэниие бэшэниинь дэмжэн, саашань тарааһаар, олоной шадабари болгодог ха юм. Теэд эгээн түрүүн тэрээндэ эхи табижа, шэнэ юумые зоримгойгоор үүсхэһэн хүмнайл ехэ габьяатай, мартагдашагүй һайн һайхан хэрэг хэһэн, олоной зам нээжэ үгэһэн болоно бэшэ аал?

Цынгэ Буянтуевич эгээл тиимэ шэнэ, түрүү юумэ эхилэн үүсхэһэн хүн гээшэ. Юуб гэхэдэ, энэмнай республика дотороо эгээн түрүүн ажахын тоосоондо орожо, хямда сэнтэй хонины мяха, ноохо элбэг ехээр абаха үргэн харгы нээһэн замаймнай залуурша ха юм. Мүнөө колхоз, совхоз бүхэндэ хэды олон хонишод, малшад, механизаторнууд ажахын тоосоондо ороод, амжалтатайгаар хүдэлжэ байна гээшэб?

***

Мүнөө Цынгэ Буятуевичай ажал хэрэгынь хэр зэргэ ябажа, үнгэрхэеэ байһан 1962 ониие ямар илалта амжалтаар үдэшэжэ байна гээшэб?

...Нёдондо жэлэй декабрь һарын нэгэ үдэшэ Цынгэ Буянтуевичай гэртэ бригадын хонишод булта суглараад байба. Юрэнхыдөөл үдэр бүриин ажал хүдэлмэри тухайл хөөрэлдөөн болоно. Тиимэһээ энээниие ямаршье суглаан, зүблөөн гээд нэрлэхэ аргагүй.

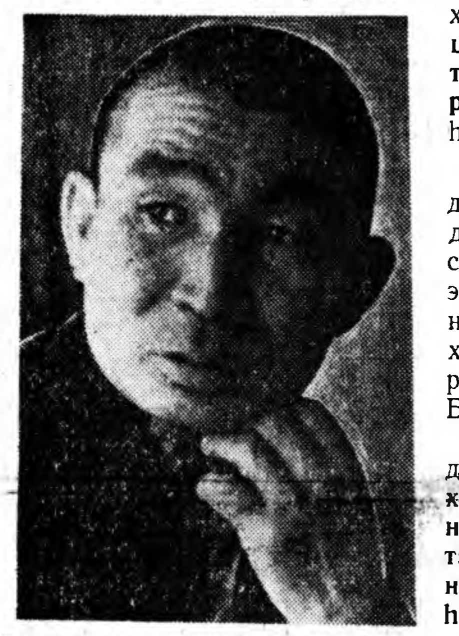
— Зай, шэнэ гуримаар жэл тухай хүдэлжэ, ажахын тоосооной амта танигдаба, энэ аргын алишье талаараа ашатай үрэтэй байһаниие булта хараба, ойлгобо гээшэбди. Тиимэһээ саашадаа энээнээ бүри нарижуулан һайжаруулха, бүри томодхогдоһон бригада эмхидхээд, хүдэлөө һаамнай яахаб?— гэжэ нүхэр Буянтуев дурадхаба.

—Зүб лэ даа. Булта хамтараад, томо бригада болоод хүдэлжэ туршаха байна,—гэжэ тэндэ байһан механизатор-хонишон Ринчин Тыхеев, ветврач Ким Маханчеев болон бусад булта дэмжээ һэн.

Ажалаа бүри шэнээр эмхидхээд..

Хэнэйшье мэдэһээр, хүсэ шадал багатай, жэжэ отарада орходоо оньһожоруулагдажа томодхогдоһон, олон хүнтэй бригада ямаршье хүдэлмэридэ ядахагүй, бүтээсэшье ехэтэй байха ха юм. Теэд тэрэнь хэды шэнээн хонидтой, хэды хүнһөө бүридэһэн байха гээшэб?

Тиигэбэшье түрүүшээр туршаад лэ үзэхэ гэжэ шиидээ. Анхандаа жэлэй эхиндэ бригадынхид хамта 2900 эхэ хонидтой байбал, тэдэнээ 3500 болотор олошоруулаад, һүүлэй һүүлдэ бүхы хонидоо 6500 толгой болгоһон байгаа. Мүн 480 га һайн сабшалан, үшөө нэгэ «Беларусь» трактор даажа абаа. Бригадынхидта бүхыдөө 167 центнер ноохо, 240 центнер мяха абаха даабари үгтөө юм.

Тэрэшэлэн абтаһан ноохоноойнь центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 150 түхэригтэ болохоор хараалагдаа. Гадна тэдэнэр өөһэдынгөө хүсөөр 6000 центнер үбһэ бэлэдхэжэ, 700 тонно силос дараха түсэбтэй байгаа. Тиигээд бүхы дээрээ 120.773 түхэригэй олзо оруулха, тэрэ тоодо ноохонһоо 54.270 түхэригэй олзо абаха гэһэн даабари үгтөө бэлэй.

Теэд бригадынхид урдаа табиһан зорилгоёо хэр зэргэ бэелүүлээ гээшэб, үгтэһэн даабариие дүүргэжэ шадаа гү гэжэ хаража үзэе.

Урда жэлнүүдэйнгээ дүй дүршэлые хэрэглэн, энэ жэлдэ Цынгэ Буянтуев, тэдэнэй нүхэд эрхимээр лэ хүдэлөө гэжэ тэмдэглэмээр. Нэн түрүүн **193 центнер ноохо хайшалжа, түсэбөө 26 центнерээр үлүүлэн дүүргээ. Мүн 529 центнер мяха абажа, гүрэндөө худалдаа гэхэ гү, али даабаряа хоёр дахин үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.**

— Хони, хурьгадтаал эрхим шанартай үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэхын тула гол анхаралаа хандуулаа гээшэбди,—гэжэ хонишод хэлэнэ.

Эдэнэр сабшалангаа өөһэдөө үтэгжүүлжэ, уһалжа, ногоо һайнаар ургуулаад **гектар бүриһөө 12 центнер үбһэ абаа. Тиигэжэ бүхыдөө 6037 центнер үбһэ һүрилжэ абаа гэхэ гү, али эхэ хонин бүридэ 2 центнер үлүүтэй үбһэ газаагаа хээ.**

— Урдань энэ сабшалангай га бүриһөө оройдоол 5-6 центнер үбһэн абтагша һэн. Газарнай эзэтэй болоходоо ондоол даа,—гэжэ тэндэхи нютагай зон хөөрэлдэнэ.

Алишье талаараа ашатай үрэтэйл

Бригадын хонишод олзо доход оруулха даабаряа баһал болзорһоонь урид дүүргэжэ, **бүхыдөө 125.833 түхэригэй продукци абаһан байна.** Гансахан ноохо худалдалгаһаа түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 8458 түхэригөөр ехэ мүнгэ абанхай. Гаргаша үлүү ехэ хэгдээгүй, үшөө зарим хүдэлмэридөө нилээд ехэ арьбалалта алмалта хээ юм. Жэшээнь, **абтаһан центнер ноохоной үнэ сэн 150 түхэригтэ байха аад, 128 түхэриг 62 мүнгэтэ болоо.** Яһала һайн гээшэл даа.

— Бүри томо, хүсэтэй бригада эмхидхэжэ жэл тухай хүдэлөөд байхадаа, ажахын тоосооной аша үрэ үшөө дахин элитээр харагдаба. Хүн бүхэнэй хэһэн ажалшье тобойсо харагдаа, түлөөһэнииньшье һураггүй дээшэлээ,— гэжэ нүхэр Буянтуев хөөрэнэ.

Нээрээшье эндэ хэрбээ нёдондо нэгэ хонишондо 133 эхэ хонин хүртэдэг байбал, **мүнөө нэгэ хүндэ 145 эхэ хонин хүртэнэ. Харин үнгэрэгшэ жэлдэ нэгэ хонишон 7,1 центнер ноохо абаа һаа, байгша ондо—8,1 центнер ноохо тушаагаа.**

Эдэ бүхы тоонууд ажахын тоосоондо оруулагдажа, томодхогдоһон бригадануудай алишье талаараа һайн байһаниие юунһээшье үлүүгээр гэршэлнэ ха юм.

— Гансал энэ жэлдэ 6500 хонидтомнай бэлшээри хүртэжэ ядажа тухашараагаа. Юуб гэхэдэ, эхэ хонидой 6 отара, мүн түлгэ, эрье хонидой, хурьгадай хэдэн отарануудые булта тыень амяарнь адуулха хэрэгтэй болоно бшуу. Тиимэһээ уужам ехэ бэлшээри хэрэгтэй, —гэжэ Цынгэ Буянтуевич хэлэнэ.

Тиихэдэ хэтэрхэй томо бригада байхадаа, хонишодой ажалайнь түлөөһэ зүбөөр үгэхэнь бэрхэтэй болоно. Тоо бүридхэлшье хэхэнь хүндэ. Тиимэһээ бригадир бусад хонишодтоёо адли ажал хэхэ сүлөөгүй байна.

Энэ жэлэйнгээ дүй дүршэл хараадаа абажа, бригадынхид **1963 ондо хонин һүрэгэйнгөө тооё дан олон болгонгүй, мүнөө байһан 6500 хонидоо хоёр ондоо таһалаад харууһалха гэжэ шиидээ.** Нэгэ бригадыень Цынгэ Буянтуев, нүгөөдыень ветврач Ким Маханчеев хүтэлбэрилхэ юм.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, хонишон Ц. Б. Буянтуевай даадаг ажахын тоосоото бригадынхидай ажалай зарим тэды дүн иимэрхүүл даа.

Тэдэнэй дүй дүршэл республикын бүхы хонишодой ажалда горитой туһа нэмэри болохо үгэхэнь лабтай.

Т. БАШКУЕВ.

* *

Ямаршье бэрхэшээл дабахаар бэлэн

Үбэлэй түл абаха саг дүтэлжэ, хонишодой «ургаса хуряалгын» халуун хаһа газаа орожо ерэбэ гээшэ.

Энэ тон харюусалгатай ажалдаа Хүдэриин совхозой түрүү хонишодой нэгэн Бадма Гомбожапович Цыбиковэй даадаг ажахын тоосоондо ороһон отарынхид һайнаар бэлдээд байна. Хонидойнгоо байра, хашаа хорёо эртээнһээ сэбэрлэһэн, досоохи газаахииень шабажа дулаалһан юм. Мүн байра дээрээ бардам хүрэхэ үбһэ, ногоон һолоомо асаржа, минеральна тэжээлшье элбэгээр бэлдээ. Хони, хурьгадаа амяарлан хааха хаалтануудые хүсэд түхеэржэ, олон тоото хобто кормушкануудые хэнхэй.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ манай отарынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 80 гаран хурьга абаа һэн. Теэд сагай хүндэ уларилһаашье боложо, мүн үбһэ тэжээл багаар бэлэдхэһэн байгаад, нарай түл гарза хоролтотойхоноор ондо ороо бэлэй, — гэжэ Бадма Гомбожапович хөөрэнэ. —Теэд мүнөө үнгэрһэн жэлэйнгээ дутуу дундануудые дахин дабтахагүйл гэжэ үбэлжэлгэдөө һанаһан соогоо һайнаар бэлдээ гээшэбди. Үбһэ тэжээлшье урдынхида орходоо ехэхэн хуряагдажа, гол түлэб газаамнай зөөгдэнхэй. Гадна хонид бэлшээри дээрээ һайнаар харууһалагдаһанай ашаар хүсэ шадалаар нилээд бараг үбэлжөөндэ ороо.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсаад, эндэхи хонишод тэрээндэ харюу болгон, отарынгаа бүхы 1370 эхэ хонидой тус бүриһөө хурьга заабол абаха, нэгэшье үхэл гарзагүйгөөр хүхэ ногоон дээрэ гаргаха, тиигээд тэдэнээ намар болотор толгой бүриинь 35—40 килограмм татахаар болгохо зорилготой.

Удахагүй январиин түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, хурьгад үдэр һүнигүй олоороо гаража эхилхэнь. Тиимэһээ хонишод энэ үедэ зоримандаа унтаха нойр, амарха амаралтаяа мартажа хүдэлхөөр сагшье болохо байһаниие һайн ойлгоно. Теэд тэдэнэр ямаршье бэрхэшээлһээ тунхаринагүй, урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэжэл һалаха гэһэн нэгэ хүсэл эрмэлзэлгэтэй ажаллана.

Ц. Бабушеев.

Хонишодой шалгалта эхилээ

Үбэлэй эгээл шанга хүйтэн соо хонидой түл һайнаар, гарза хоролтогүйгөөр абахын тула юун хэрэгтэй гээшэб?

— Эрхим шанартай үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ, байрыень һайса дулаалжа, зохидоор түхеэрхэ шухала,— гэжэ хонишод хэлэхэ байха.

Тэрэшье тон зүб. Эгээл тимэһээ мүнөө манай Ехэ-Нугын отделениин хонишод хонидойнгоо олоороо хурьгалжа эхилхэһээ урид үбһэ тэжээл газаагаа ехээр зөөжэ, бэлэдхэжэ абаха, байра, дал хашаагаа үшөө дахин һайнаар дулаалха, дэбдихэрыень бэлдэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна.

Отделенидэмнай ажахын тоосоондо ороһон, томодхогдоһон хоёр бригадада хамта 3200 шахуу хонин хурьгалхаар хүлеэгдэнэ. Хони, хурьгадай байра бүри намартаа заһагдажа дулаалагдаа һэн. Харин мүнөө тэрэнэйнгээ хана хаягай бага зэргын нүхэ һүбэ шэглэжэ байна. Хурьгадые ехэ багаарнь сакман болгожо байлгаха таһалга түхеэрхээр хаамжа хаалтанууд олон бэлдэгдээ. Бүхы байрань досоогоо һайнаар сагаадагдажа, зайн галай гэрэл оруулагдаа.

— Энэ жэлдэ түл абалгадаа муу бэшээр бэлдэнхэйбди. Үбһэ, зелёнко, һолоомо, силосшье хүсэд хүрэхэ бии. Мүнөө түрэхэ хонидоо хээрэ гаргангүй байлгаад эдеэлүүлнэбди. Хонин бүриһөө хурьга абаха аргатайбди,—гэжэ хонишодой 1-дэхи бригадын бригадир Бабасан Цоктоев хөөрэнэ.

Тус бригадынхид нёдондо 100 эхэ хонин бүриһөө 64 хурьга түлжүүлээ. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, үбһэ тэжээл дутамаг байгаа. Хоёрдохёор, элдэб үбшэ хамшагһаа олохон түл гарзалаа.

— Илангаяа хони, хурьгадаа зүбөөр эдеэлүүлхэ, уһалха хэрэгтэ бүхы һаналаа табинабди. Байрынгаа хажууда һайн түхеэрэлгэтэй худагтайбди. Хэрбээ 1962 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 70 гаран хурьга абаһан һаа, мүнөө хонин бүриһөө хурьга заабол түлжүүлхэбди, —гээд хонишодой нүгөөдэ бригадын бригадир Марк Гармаев хэлэнэ.

Эхэ хонидой бригадануудта түл абалгын үедэ туһалалсаха, хурьга түлжүүлэлсэхын тула хүнүүд олон нэмэжэ эльгээ дэхэ байна. Эдэ үдэрнүү түрүүшын хурьгад гар эхилээ.

П. Гарм

Хяагтын Погра совхозой Ех отделениин

ЦСПС-эй XI пленумэй тогтоол

, декабриин 26. (ТАСС). XI пленумэй һүүлшын за- үнөөдэр боложо, эндэ СССР- союзуудай XIII ээлжээтэ аха тухай асуудал хараг-

профессиональна союжээтэ XIII съездые 1963 риин 28-да Москва хотодо пленум тогтообо. Съезд гдэхээр иимэ асуудалнууд :

ПС-эй хүдэлмэриин тоосоон ис общество үргэн далайсатайгаар байгуулжа байһан үедэхи СССР-эй профсоюзуудай зорилгонууд.

2. Шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл.

3. СССР-эй профессиональна союзуудай Уставай хубилалтанууд тухай.

4. ВЦСПС ба шалгалтын комиссиие һунгалга.

Тэрэшэлэн пленум эмхидхэлэй асуудалнуудые шиидхэбэ.

ВЦСПС-эй промышленность, барилга болон транспортдахи профсоюзуудай хүдэлмэриин талаар бюрогой түрүүлэгшээр ВЦСПС-эй секретарь В. И. Прохоров баталагдаба. ВЦСПС-эй хүдөө ажахыдахи профсоюзуудай хүдэлмэриин талаар бюрогой түрүүлэгшээр хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ И. Ф. Шкуратов баталагдаба. Пленум тэрэниие ВЦСПС-эй гэшүүдэй болон президиумэй составта оруулжа, ВЦСПС-эй секретаряар һунгаба.

ВЦСПС-эй XI пленум хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

СССР-эй Верхозно Соведэй Президиумэй Указ

Советскэ Армиин рядовой Ф. А. Полегаевта Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ Италиин партизануудай отрядай зэргэдэ оролсожо, немецко-фашистска булимтарагшадтай эсэргүү тэмсэл хэхэ үедөө шэн габьяата баатаршалга гаргаһанайнь түлөө Советскэ Армиин рядовой **ПОЛЕТАЕВ Федор Андрияновичта Советскэ Союзай Геройн** нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1962 оной декабриин 26.

КПСС-эй ЦК-гай НОЯБРИИН ПЛЕНУМЭЙ МАТЕРИАЛНУУДЫЕ ШУДАЛНА

КАБАНСК. Кабанскын үйлэдбэриин управлениин харьяата ажахынуудта ажаллажа байдаг коммунистнар КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй материалнуудтай тон ехэ анхаралтайгаар, оролдосотойгоор танилсажа байна.

Хаа хаанагүй суглаанууд зарлагдажа, элидхэлшэд Эхэ оронойнгоо экономикын һүүлшын жэлнүүдтэ хэр зэргэ хүгжэһэн, Коммунис партиин ударидалга доро хэгдэһэн революционно хубилалтануудай гүнзэгы удха шанар тухай дэлгэрэнгыгээр, ойлгосотойгоор хөөрэнэд.

Һаяхана мелиоводстройн СМУ-гай парторганизациин суглаан дээрэ нүхэр А. Быков иигэжэ хэлэбэ һэн:

— Партиин ЦК-гай үнгэрэгшэ Пленумэй материалнуудтай танилсаха зуураа, өөһэдынгөө ажахын хүгжэлтые хараха дуран хүрэнэ. Манай СМУ жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Модо, бургааһанда дарагдаһан 750 гектар газарые сэбэрлэжэ, хахалха түсэбтэй һаа, 850 гектарта хүргөөбди. Хэрбээ 143 мянган түхэриг ашаглаха түсэбтэй һаа, 183 мянган түхэригэй юумэ хээбди. Тэрэ тоодо нилээн ехэ намаглиг газар хатаагдаһан байха юм. Гэхэтэй хамта, ажалай журам эбдэхэ ушарнууд али олон дайралдана. Тэрэл шалтагаанһаа техникэ болон хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха түсэб дүүргэгдээгүй.

«Кабанский» совхозой коммунистнар совхозой директор нүхэр Хмелёвой «КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд ба манай зорилгонууд» гэһэн элидхэл зүбшэбэ. Тус ажахы гүрэндэ таряа, мяха, үнгэдэ худалдаха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэнхэй. Харин һү тушааха түсэб дүүргэгдэхэгүйдөө болохонь.

Коммунистнар нүхэд Федосеев, Воронин, Суворов, Рыбаков болон бусад доторойнгоо арга боломжонуудые хэрэглэжэ шадаагүй дээрэһээмнай һүнэй һаам доошолоо гэжэ тэмдэглэбэд. Юуб гэхэдэ, малай тэжээл хэзээ хэзээнэйхиһээ элбэгээр бэлэдхэгдэнхэй. Гэхэ зуура, зарим гүүртэнүүдтэ мал тамираа алдана, үнеэдэй дэлэн хооһорно, шэргэнэ. Тэрэшэлэн малшадай хүшэр хүндэ гарай хүдэлмэри хүнгэлхэ талаар өөдтэй юумэн хэгдэнэгүй.

Суглаанууд дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнар хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг, худалдадаг болохын тула өөһэдынгөө үнэтэ дурадхалнуудые оруулба. Кабанскын үйлэдбэриин управлениин колхоз, совхозуудай ажалшад түрэл партиингаа холые хараһан сэсэн мэргэн шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхээр бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

Б. Сотнич.

* * *

ХОРИ. Эндэхи финансова таһаг, Госбанк болон нөөсэлгын кассын коллективүүдтэ хүдэлжэ байһан коммунистнуудые нэгэдүүлһэн партийна эхин организациин хамтын суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй материалнууд зүбшэгдэжэ, хүдөө ажахыда шефскэ туһаламжаяа үргэлжэлүүлжэ байха тухай хэлсээн болоо. Бидэнэр мүнөө, ерэхэ жэлнүүдтэ Хэжэнгын совхозой 3-дахи отделениин отаранuудта шефскэ туһаламжа үгэжэ байхабди, гэжэ үгэ хэлэгшэд һанамжалба.

Һаяхан финансова таһагай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд тиишэ ошоод бусаба. Тэдэнэр тус отделениин Ринчиновэй ажалай тоосоондо ороһон хонишодой бригадын Арал гэжэ буусын Мария Рабдановагай отарада ерэжэ, тэдэнтэеэ уулзаба. Тэрэ отарада 4 хонишод 966 хонидые харана, тэдэнэйнь 866-ниинь хурьгалха. 4 хонишод эбтэй эетэйгээр ажаллана, байра байдалааршье һайн. Тэдэнэр 100 эхэ хониһоо 100 хурьга абахабди гэһэн социалис уялга абанхай. Финансистнууд ойро зуурын саг соо тусхай туһаламжа үгэхэ зорилготойгоор хэдэн шарга хээ, хонидой далабша заһаад, һолоомоор хушажа үгөө. Тэрэшэлэн хони адуулха, хооллуулха гэхэ мэтын ажалнуудта хабаадалсаа. Үдэшэндөө хөөрэлдөө эмхидхэжэ, партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэри болон Н. С. Хрущевой СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ хэһэн элидхэлые хонишодто ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэһэн байнад.

— Хододоо ерэжэ, туһаламжа үзүүлжэ, һониниие дуулгажа байгыт,—гэхэ мэтэ захяануудые Аралай хонишод үгэбэ.

Шефүүд һаяар дахинаа гаража, хонидой байха хотон барихаар, түл абалгын үедэ ёһотой туһаламжа үгэхөөр бэлдэжэ байнад.

Ц. Цыдыпов.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

РСФСР-эй экономическа районуудые байгуулха тухай

Промышленностиие саашадаа хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха, үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулжа байһан үедэ социалис общественн үйлэдбэриин хүсэнүүдые саашадань бүри хүгжөөхэ гэһэн партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зорилготойгоор России Федеративна Совет Социалис Республикануудай Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтооно:

1. Урдань байгуулагдаһан экономическа захиргаанай районуудай оронда РСФСР-тэ иимэнүүд экономическа районуудые байгуулха:

Верхне-Волжско — энээндэ Владимирска, Ивановска, Костромско, Ярославска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Волго-Вятска — энээндэ Горьковско, Кировскэ, Марийска, Мордовско, Чувашска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Восточно-Сибирскэ — энээндэ Эрхүүгэй, Шэтын, Буряадай экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Дальневосточно — энээндэ Сахалинай, Приморско экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Западно-Сибирскэ — энээндэ Новосибирскэ, Омско, Томско экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Западно-Уральска — энээндэ Пермскэ, Удмуртска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Коми;

Красноярска;

Кузбасска — энээндэ Кемеровскэ, Алтайн экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Ленинградска — энээндэ модоной, саарһанай, модо болбосоруулдаг промышленность оруулангүйгөөр Вологодско экономическа захиргаанай район оролсоно;

Московско городской;

Московско — энээндэ Калининска, Московско, Рязанска, Смоленскэ экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Мурманска;

Нижне-Волжско — энээндэ Астраханска, Волгоградска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Приволжско — энээндэ Пензенскэ, Саратовска, Ульяновска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Приокско — энээндэ Брянска, Калужска, Орловско, Тульска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Северо-Восточно — энээндэ Магаданска Якадай экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Северо-Западна — энээндэ Архангельска, Карельскэ экономическа захиргаанай районууд оролсоно, тиихэдэ Вологодско экономическа захиргаанай районой модоной, саарһанай болон модо болбосоруулдаг промышленность оролсоно;

Северо-Кавказска — энээндэ Ростовско, Краснодарска, Ставропольско, Дагестанска, Кабардино-Балкарска, Северо-Осетинскэ, Чечено-Ингушска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Средне-Волжско — энээндэ Куйбышевска, Башкирска, Татарска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Средне-Уральска — энээндэ Свердловско, Тюменскэ экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Хабаровска — энээндэ Амурска, Хабаровска экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Центрально-Черноземно — энээндэ Белгородско, Воронежско, Курска, Липецкэ, Тамбовско экономическа захиргаанай районууд оролсоно;

Южно-Уральска — энээндэ Курганска, Оренбургска, Челябинска экономическа захиргаанай районууд оролсоно.

2. Промышленностиие хүтэлбэрилхын тула РСФСР-эй экономическа район бүхэндэ арадай ажахын совет байгуулха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ИГНАТОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь С. ОРЛОВ.

Москва, 1962 оной декабриин 25.

Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): тугалшад Ц. Бамбуева, М. Гармажапова.

СҮҮДХЭДЭЭ—500-600 ГРАММААР

Нарай тугалнууд үнеэдтэ заядагдажа түлжүүлэгдэнэ

Тугалнуудай гараһанай удаа эхэһээнь һалгаагаад түлжүүлхэдэ ажал хүндэшэг байдаг ха юм. Илангаяа үбэлэй сагта нарай тугалнуудта угжагдаха һү ходо бүлеэн болгожо үгэхэ хэрэгтэй. Тиигэнгүй хүйтөөр уулгажархёо һаа, нарай малай дотор худхадаг, эдиһэн юумэеэ шэнгээдэггүй, шэшэжэ муудадаг бшуу. [illegible] угжагдадаг тугалнуудые [illegible] хаража байгаагүйдэ гарзадашье орохо ябадал али олон тохёолдодог гээшэ.

Ушар тиимэһээ Ивалгын туршалгын-жэшээтэ ажахын зарим фермэнүүдтэ нарай тугалнууд үнеэдтэ заягдажа түлжүүлэгдэдэг болоһон байгаа. Теэд шадажа хэрэглэхэдэ энэ аргын үлэмжэ һайн байһаниинь харагдаа.

— Нарай малые үнеэдтэ заядажа түлжүүлхэдэ малшадай ажал нилээд хүнгэн болоно. Бидэ нэгэ үнеэндэ — хоёр-гурбан тугал табижа хүхүүлнэбди. Бүхыдөө 24 үнеэн хүхүүлэгдэжэ байдаг юм, — гэжэ үнинэй тугалшан Цыбикдари Бамбуева хөөрэнэ.

...Тугалай байра зосоогоо хэдэн ехэ таһалгануудтай. Дундуурнь хорёологдоһон хашалтанууд соогуур нарай тугалнууд харагдана. Ханынь захаар нарай тугалнуудые заядажа хүхүүлдэг үнеэд уяанда байлгагдажа харууһалагдана. Тугалшад тиимэ үнеэдээ шэмэтэ тэжээл дээрэ байлгажа эдеэлүүлээд, тугалнуудыень заядажа хаба соонь хүхүүлнэ. Бидэнэй тэндэ байхадамнай үнеэдтээ кукурузын шэмэтэ силос эдюулжэ байба.

— Үнеэдтээ хэды шэнээн тэжээл үгэдэг гээшэбта?—гэжэ асуухада:

— Һаалиин үнеэдһээ нэгэшье дутуугүйгөөр байлгагдадаг юм. Шэмэтэ тэжээл, талха таряа садатарнь эдюулэгшэбди,—гэжэ тугалшад харюусаба.

Гадна тугалнуудай байра түлигдэдэггүй, ходо сэбэрлэгдэжэ байдаг. Нарай тугалнууд түрүүшынгээ үдэрнүүдтэ хашалта соогуур табяатай байһан бишыхан хаамаг соогуур хонодо. Тэрэнь дээрэһээ һолоомоор хушагдажа бүтүүлэгдэнхэй. Зосооһоо амисхалаар дулаасадаг юм. Тиихэдэ таһалганууд соогуур байдаг тугалнуудта зузаан һолоомон дэбдихэр бэлдэгдэнэ.

Үнеэдэй түрэмсөөр тугалыень түрүүшын табан хоногой туршада эхынь уураг дээрэ байлгаад, удаань тусхай үнеэдтэ заядана. Гурбан һара хүсэхэдөө тугалнууд заядагдажа хүхүүлэгдэхэеэ болидог, энэ үедэ тус тустаа 100 килограмм хүрэтэр, мүн дээшэшье шэгнүүртэй болоно.

Эндэхи фермэдэ нёдондоной октябрь һараһаа эхилээд, мүнөө жэлэй октябрь болотор 100 гаран тугал заядагдажа түлжүүлэгдэһэн байна. Тэдэнь һара бүри сүүдхэдээ 500—600 граммаар шэгнүүрээ нэмээгээ гэхэ гү, али жэлэй туршада зарим тугалнуудынь хашараг шэнги томо болонхой. Зүгөөр харууһа, эдеэлүүлгэһээ болоожо нэгэшье тугал гарзада ороогүй.

Мүнөө тус фермэдэ 80 тугал харууһалагдажа байнхай. Тэдэниие дүршэлтэй малшад Цыбикдари Бамбуева, Н. Ендонова, М. Гармажапова гэгшэд түлжүүлнэ.

—КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэритэй танилсажа, ажалай амжалта туйлахаар зоригжонхойбди. Даажа байдаг тугалнуудаа һайса түлжүүлжэ ондо оруулхабди. Нэгэшье түл гарзада оруулхагүйбди,—гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

Т. Гармаевай фото-текст.

ТЕХНИЧЕСКЭ СОВЕДҮҮ[Д]

Арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбые амжалтатай һайнаар дүүргэхэ хэрэгтэ техническэ дэбжэлтэ туйлаха гээшэ шиидхэхы удха шанартай болоно. Шэнэ, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүдые олоор тодхохо, үйлэдбэреэ комплексноор оньһожоруулха, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ эрилтэ табигдана.

Улаан-Үдын паровозо-вагонно заводой коллектив ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, электровоз, тепловозуудые заһабарилдаг болохын тула үйлэдбэреэ шэнэдхэн хубилгаха талаар техническэ олон хэмжээ ябуулга бэелүүлээ, бэелүүлжэшье байна. Иимэ ажал хэхын тула заводой техническэ совет, мүн тусхай шэглэлтэй техническэ хэдэн соведүүд эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, механо-хабсаралгын цехтэ локомотив заһабарилха, вагонуудые заһабарилха асуудал шиидхэхэ хоёр совет, энергетическэ болон капитальна барилга ба хабсаралгын асуудалнуудаар тусхай соведүүд бии.

Тусхай шэглэлтэй эдэ соведүүд хараалһан хэмжээ ябуулгануудаа заводой техническэ соведэй үзэмжэдэ табидаг. Тус совет заводой эмхидхэлэй техническэ түсэб зохёожо, үйлэдбэреэ оньһожоруулха, автомат аргаар хүдэлдэг түхеэрэлгэ тодхохо, шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, заводоо һэльбэн заһабарилха, ажалай түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ талаар ямар ажалай хэгдэхэ байһаниие хараална.

Ноябриин Пленумэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, һүүлээрнь тус Пленумэй шиидхэбэриие бодотоор бэелүүлхэ гэжэ оролдожо байһан тус заводойхид энэ жэлэй туршада хэдэн шэнэ юумэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байха. Электровозуудай двигатель болон бусад түхеэрэлгэ заһабарилхын тула электромашинын цех, мүн локомотив заһабарилгын, аппаратна цехүүд шэнээр эмхидхэгдээ. Аппаратна цехэйхидэй электроаппаратура, электроприборнуудые заһабарилһанай, бэлэдхэлэй элдэб янзын хүдэлмэри хэһэнэй, үйлэдбэреэ шэнэлэн хубилгаһанай ашаар «Н-8» электровозой заһабарилга муу бэшээр дүүргэгдэнэ.

Үйлэдбэреэ шэнэдхэн хубилгахын тула урдань ашаглагдадаг техникэ шэнээр һэлгэгдээ, капитальна гаргашатай ехэ ажал бүтээгдээ. Жэшээлхэдэ, 700 килограмм ашаа үргэхэ тусхай кран, 10 тоннын электромостовой кран, 27 тоннын ашаа тээгээд электрын хүсөөр ябаха тэргэ гэхэ мэтын шэнэ түхеэрэлгэ ашаглагдажа, хүндэ хүшэр ажал оньһожоруулха арга олгогдоо. Бүхы дээрээ үнгэрһэн 11 һара соо элдэб янзын 94 шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдоһон байна. Контейнернүүдые хэрэглэһэнэй ашаар түмэр замай платформоһоо ашаа буулгаха ажал хоёр дахин түргэдхэгдэбэ. Вагонуудай зарим детальнуудта шаажан гүйлгэжэ, таатай зохид болгохо асуудал шиидхэгдээ. Урдань иимэ детальнууд Кировэй нэрэмжэтэ заводто абаашагдажа, шаажан гүйлгэгдэдэг байгаа.

Соведэй хараалһан эмхидхэлэй техническэ түсэбэй эгээл ехэ ажалынь заводоо һэльбэн шэнэдхэлгэ болоно. Электровозуудые заһабарилхын тула [...]нээр эмхидхэгдэһэн дү[...] цех, шалгалтын гурбан ста[...] ажаллажа эхилээ. Үйлэ[...]риин технологиие һайжару[...] зорилгоор ехэ ажал хэг[...] Буладай шудхалаа хэхэ а[...] оньһожоруулагдажа байна.

Үйлэдбэреэ шэнэдхэн хуб[...]гахатай хамта хүдэлмэришэ[...] мэргэжэл шадабари дэ[...]лүүлхэ зорилго табигдаад, [...]жалтатайгаар шиидхэгд[...] байна. Заводой 300 гаран [...]дэлмэришэд ажалай түрүү [...] дүршэл шудалаа, 70 хүн [...] ондоо мэргэжэлтэй болоо. [...]луу мастер Петр Маркин, [...]сарьнүүд Владимир Свири[...], Петр Качин, Владимир Ф[...]лов болон бусад шэнэ техно[...]ги амжалтатай һайнаар шу[...]лаа.

Гэхэтэй хамта, түсэбөөр [...]раалагдаһан зарим хэм[...] ябуулганууд саг соогоо [...]гэгдэнэгүй. Заһабариһаа г[...]һан электровозуудые шал[...] тягова подстанци, контак[...] сетиин хабсаралга 834-дэхи [...]рилга-хабсаралгын поездын [...] тэлбэрилэгшэдэй гэмээр [...] жагайруулагдаһаар. [...] электро-пеэшэнэй, термич[...] отделениин зарим түхеэрэ[...]нүүдэй хабсаралга саг со[...] хэгдээгүй байгаа.

Партиин ЦК-гай ноябр[...] Пленумэй шиидхэбэриие х[...] дээрэнь бэелүүлхээр зориг[...]һон заводой хүдэлмэришэд [...]хэ жэлдэ эмхидхэлэй-техн[...]скэ ямар ажал хэхэ байһа[...] хараалба. Заводой технич[...] соведэй зохёоһон түсэбөөр [...] мянган түхэригэй гаргаша[...] элдэб капитальна ажал хэ[...]хэ юм. «Н-60» электрово[...]дые, «ТЭ-3» тепловозуудые [...]һабарилгада үйлэдбэреэ бэ[...]хэхэ, түхеэрэлгэнүүдээ шэ[...]хэ, түрүү технологи шуда[...] хэрэгтэ энэ мүнгэнэй ех[...] хубинь зорюулагдаха.

А. Щеглако[в],
ПВЗ-гэй техноло[г].

Петр Георгиевич Улано[в] даадаг бригада Улаан-Үд[эйн] мелькомбинадай түрүүш[...] нэгэн юм. Тус бригадынхид [...]һан уялгаяа һайнаар дүүрг[...] коммунис ажалай нэрэ зэрг[...] хүртэнхэй. Зураг дээрэ: П. Уланов халаанайнгаа һүү[...] нормынгоо дүүргэлтые тоол[...]һууна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

Коммунис ёһоор ажаллахадаа...

Республикымнай ниис[...]лэй предприятинуудай, з[...]зургаануудай хүдэлмэри[...]шэд КПСС-эй ЦК-гай но[яб]риин Пленумэй сэсэн м[...]гэн шиидхэбэринүүдээр [...]ригжожо, шэнэ шэнэ [...]жалтануудые туйла[...]. Илангаяа коммунис ажа[...] ударнигай, коммунис а[...]лай бригадын, цехэй, ко[л]лективэй хүндэтэ нэрэ з[эр]гэдэ хүртэхын түлөө мү[...]сөөн улам улам үргэд[...] байнхай. Улаан-Үдэ го[...]томнай коммунис ажа[...] ударнигай нэрэ зэргэ [...]хын түлөө 44.561 хүн, к[ом]мунис ажалай коллект[...] нэрэ зэргэдэ хүртэхын [тү]лөө 68 предприяти тэмс[...].

Ажалдаа эрхим һай[...] хандажа, хэрэглэгдээгүй [...]га боломжонуудые элир[...]лэн, ажалайнгаа бүтэ[...] дээшэлүүлһэн 11.613 түр[...]шүүлдэ коммунис ажа[...] ударнигай нэрэ зэргэ ол[...]донхой. Үнгэрэгшэ жэл[...]тэй жэшээлэн харабал, к[ом]мунис ажалай ударни[...] нэрэ зэргэдэ хүртэгшэ[...] тоо хоёр дахин олошо[р]болоно.

Электромашинануудые [...] тээдэг заводой электром[...]ническа цехэй коллек[...] илангаяа сууда гаран[...]. Коммунист Михаил Ч[...]лов тус цехые хүтэлбэр[...] ябуулдаг юм. Энэ це[...] ажалладаг 38 түрүү[...] коммунис ажалай уда[...]гай нэрэ зэргэ абаха [...]роо абаһан байна. Э[...] өөһэдынгөө продукцииие [...]хай шалгалтада хабаа[...]лангүй, өөһэдынгөө та[...]тайгаар гаргадаг.

И. Парфено[в].

ЖЭЛЭЙ ДҮН ЮУ ХАРУУЛНАБ

ГАХАЙ ХЭЗЭЭ ГАЗААШАЛАГДАХАЯА БОЛИХОБ?

Хэнэйшье мэдэһээр, гахай гээшэ айхабтар үдэсэтэй, түргэноор мяхажан таргалдаг, томо болодог амитан юм.

Жэшээлхэдэ, 250—300 килограмм шэгнүүртэй нэгэ хашараг гү, али гунан үхэрые жэл соо оролдосотой һайнаар шахаа һаа, эгээл дээгүүр абахада, 150—500 килограмм татаха байха. Харин нэгэ эхэ гахайе жэлэй туршада һайнаар тэжээгээд түрүүлбэл, адагынь 15—16 поршоонхо лаб абтаха. Тэдэниие ень зүбөөр харууһалжа шахаад, тус бүриинь зуун килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр үүсэлээ һаа, 1500—1600 килограмм мяхан гараха ха юм.

Одоол энэмнай колхоз, совхозуудта богонихон болзор соо эрхим шанартай мяха элбэгээр абаха, мүн эбэртэ бодо малайшье тооё олошоруулха арга боломжо нээжэ үгэнэ бэшэ аал! Юуб гэхэдэ, мүнөө олонхи ажахынууд илангаяа жэлэй түрүүшын хоёр кварталда бэеэ үшөө хүсөөгүй, жэжэ хашараг, бýруудаа гүрэндэ тушааха баатай болодог. Энээнһээ гүрэн, ажахышье ехэхэн гарза хохидолдо ороно. Хэрбээ тэдэнэр түргэн үдэдэг, томо болосотой гахайнуудые олоор шахаад, үбэлдөө, хабартаа тушаабал, түсэбөөшье амжалтатайгаар дүүргэхэ, хашараг, бýруудаа намар болотор байлгажа, бүри бэежүүлээд, таргалуулаад худалдаха аргатай болохо һэн.

— Юу хэлээ гээшэбта. Гахайтнай гажа буруу, хомхой хободог амитад лэ. Тэдэнэй тэжээлыеньшье бэлэдхэжэ урдань орохогүйш. Гахай үсхэбэрилгэһээ олзотохоһоо наана гарзатанабди,— гээд зариман буляалдаха байха.

— Тэдэниие зүбөөр харууһалжа, бодомжотой наринаар үсхэбэрилэн, тэжээлыень шадамараар эмхидхэһэн түрүү гахайшад амжалта туйланал, —гэжэ тэдэндэ ойлгуулха хүсэл түрэнэ.

Харин ороохо талхан байнал гээд, зоргоорнь эдюулжэ байбал, центнер мяханай өөрынь үнэ сэн 100—150 түхэригһөө байха 250—300 түхэригтэ хүрэхэ. Тиимэһээ гахайда шадаал һаа, үнэгүй ногоон тэжээл үбэл, зунгүй ехээр эдюулээд, гаргаша багатайгаар харууһалжа, хямда сэнтэй мяха элбэгээр абаха гээшэ гол зорилго болоно ха юм.

Теэд республикын үйлэдбэриин управлениинүүдэй ажахынуудта гахай олоор үсхэбэрилээд, жэлэй ямаршье сагта гаргаша багатайгаар эрхим шанартай мяха ехээр абадаг, гүрэндөө худалдадаг болохо арга бии гү? Гүйсэд бии.

Жэшээнь, газар дайдаар элбэг Сэлэнгын колхозууд болон совхоздо энэ һалбариие һайнаар хүгжөөжэ, ашаг олзо ехэтэй болгохо аргагүй гэжэ хэн хэлэхэб? Эндэмнай жэлһээ жэлдэ ороохо тарян, кукуруза болон бусад ургамалнууд ехээр таригдажа, адууһа малда шэмэтэ, холимол тэжээл элбэгээр бэлэдхэгдэнэ. Мүн саахарай свёкло, хартаабха гэхэ мэтэ корнеплоднууд муу бэшээр ургадаг.

Теэд гахай һайнаар үсхэбэрилхын тула үшөө юун хэрэгтэйб? Гансал энээндэ бодото анхарал оролдолго, үнэн зүрхэнэй хүсэл эрмэлзэлгэ хэрэгтэй. Эгээл тиимэһээ ажахынгаа бүхы һалбаринуудые зүбөөр эрхилжэ, арга боломжоёо гүйсэдөөр элсүүлхын тула эндэхи колхозууд, совхозой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа хүсэд табинагүй гээшэ ха гэжэ һанагдана.

> **«...Область, республика бүхэнэй эрхэ байдалые хараада абажа, үхэрэй, гахайн, хониной, шубуунай мяха улам ехээр абаха арга боломжые үшөө, үшөө дахин шэнжэлжэ үзэхэ хэрэгтэй гээшэ ха.**
>
> **Гахайн мяха бүри ехээр абадаг болохо тушаа анхарал хандуулха хүсэлэнтэйб. 1961 оной декабриин үеэр Украинада үгэ хэлэхэдээ, республикын олонхи колхоз, совхозууд таряалангай хоёр гектар бүридэ зуун килограмм тухай шэгнүүртэй нэгэ гахай шахажа, гүрэндэ худалдаха аргатай гэһэн байгааб».**
>
> *(КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум дээрэ Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлһээ)*

Аяар 30—40 мянга шахуу гектар эдлүүриин, 10—15 мянга үлүүтэй га таряалангай газартай ажахынууд: Сэлэнгын совхоз оройдоол—100, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз — 150 гахайтай, харин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз гансашье гахайгүй һуужа байхань яашье хүлисэшэгүй! Үнэндөө тэндэхи зоной хубиин ажахынуудта тэрээнһээ 2—3 дахин олон гахай олдохо байха.

Нилээд томохон ажахынуудай нэгэн — Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыдыпов, парткомойнь секретарь нүхэр Лубсандоржиев) энэ жэл гүрэндөө миил 11 центнер гахайн мяха худалдаа. Энэмнай баһал «аргаяа барагдажа, шаргаяа газардаһан» хэрэг гээшэ аабдаа.

Теэд яахадаа эдэ ажахынуудта гахай үсхэбэрилгэ гоогдоногүйб гэһэн зарим тэды тобшолол хэхын тула Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой «газар, уһан дээрэхи» гансахан фермын ажал тухай тогтоё.

Халбайн сагаан Сурхайта нуурай эрьедэ түхеэрэгдэһэн энэ фермэдэ А. С. Григорьев хажуудаа үшөө 2 хүнөөр 200 шахуу гахай хаража байна.

—Эндэ би 1955 онһоо хойшо таһалгаряагүй хүдэлнэб. Фермэмнай жэлһээ жэлдэ улам доройтожол байна хэбэртэй. Жэшээнь, 3-4 жэлэй саада тээ гүрэндөө 100—150 центнер гахайн мяха худалдадаг һаа, мүнөө 11 центнертэ орходоо бираа таһарагдаа гээшэ,— гэжэ нүхэр Григорьев хэлэнэ.

—Мүнөө жэлдэ хэды поршоонхо абаабта?

—15 бодо, 35 толгой нэгэ түрүүлээд шахаха гахайһаа хамта 260 поршоонхо абаа һэмди. Тэдэнэй 60 гараниинь гарзалаа, үшөө 50 шахуу поршоонхо элдэб зондо худалдагдаа. Саанань зуу хүрэхэгүй толгой поршоонхо үлэнхэй,—гэжэ тэрэ харюусаба.

Байрынь таһалга соогуур ташарайгүйхэн хэдэн арбаад поршоонхо бултагашалдана.

—Үбэлэй хүйтэниие эдэнэймнай бүтэн бүрин дабажа гараханьгайтайл байна. Илангаяа байрамнай дороһоо шиигтэй, хүйтэн,—гэжэ гахайшад һанаа зобонгёор мэдүүлнэ.

— Үнэхөөрөө танай эндэ гахай һайнаар үдхэжэ, ашаг олзо абаха аргагүй гээшэ гү?

— Газар дайдын байһан сагта гахай үдхэхэ аргагүй гэжэ юун байхаб. Энэ багай нуур нугын захаар тэдэнэй эдихэ хартаабха, свёкло, турнепс, кукурузашье дуран соогоо ургуулхаар ха юм. Теэд эдээндэ хэншье һаналаа табинагүй. Гахайнуудайнгаа үүлтэр һайжаруулха, һайн азарга худалдажа абаха, искусственна үрэжүүлгэ эмхидхэхэ, мүн зүбөөр, түрүү аргаар түлжүүлхэ тушаа зоотехник, хүтэлбэрилэгшэдэй толгойдошье ородоггүй хэбэртэй агша,—гэжэ гахайшан үбгэн хэлэнэ.

— Арай гэжэ абаһан поршоонхонуудаа юундэ иишэ тиишэнь худалдажархинаб? Али энэнь тэжээжэ тухашарһанһаань дээрэ, ашагтай олзотой болоно гү?

Үгы даа. Тэдэниие 4—5 һара һайнаар түлжүүлжэ шахаад, үүсэлээ һаань, ажахыда, гүрэндэшье али тухай ехэ ашаг үрэтэй байха һэм. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд энээн тухай бодожо үзэхэеэ яана гээшэб.

Үнэндөө энэ колхоз гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээд, мяхашье яһала ехээр тушаанхай. Теэд гахай зүбөөр үсхэбэрилжэ шадаа һаа, бүришье һайн үрэ дүн туйлаха, ажахыгаа улам хурдана хүгжөөхэ, ажалайнь амжалта нилээд эли тодо байха бэлэй.

Доторойнгоо бүхы арга боломжонуудые эсэшэ сусашагүйгөөр бэдэрэн элсүүлжэ, урагшаа зоримгойгоор дабшаха ёһотойбди гэжэ партиимнай ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд уряална бшуу. Тиимэһээ энэ колхозойхид, мүн тэндэхи бусадшье ажахынууд ойрын жэлнүүдтэ, ядахын сагта таряалангай 3-4 га бүридэшье нэгэ гахай шахажа худалдадаг болохын тула бүхы хэмжээ абаха зэргэтэй.

М. Намжилов,
манай тусхай корр.

[Б]УРЯАД ҮНЭН

[...]тохи нюур.

[...] декабриин 28.

Бүгэдэндэ хабаатай хэрэг!

Үхибүүдые хүмүүжүүлгэ олониитын уялга

ибүүдые хүмүүжүүлгэдэ ита
тэйгээр хабаадая» нэн
пов, Д. Базаржапова—Лко-
А. Мироновагай статья хы
ул, эхэнэрнүүдтэ, эхэнүүбо-
сэгэнүүдтэ, тодорхойлон тэ-
ургуулитай хамта үхибүэй
йн түлөө харюусагшадта л-
най хабаатай байна. Май
дэй, эдиршүүлэй үйлсэдэ, р-
зарта тоомоо таһардаг, н-
даг, ниитын зөөри эбдэдэг а
дааг, архи уудаг, тамхи т-
ймэр табидаг, аяраа ябан
халдадаг, һүниин 11—12
үлдэ үйлсөөр зайдаг тух
сад баримтанууд энэ стат
лээд олон. Теэд эдэ бузар
үүд тушаа анхаралаа ханду
хажуугаарнь үнгэршэдэгн
мшэлтэй. Үхибүүдые хүмү
ын асуудалда хайша хэрэгэ
а гээшэ болошогүй ябадал м
статьягай авторнууд зүб тэ
. Үхибүүдые хүмүүжүүлгэ-
совет олониитын хэрэг, сов
бүхэнэй уялга болонхой.
шуулэй, залуушуулай хоорон
түрэлхидэй болон үхибүүдэ
дохи харилсаан тухай асууда
үедэ хүмүүжүүлгын асуудала
хубинь болоод байна. Хүмүү
н хэрэгтэ нэн түрүүн ехэ
харюусалгатай байһаниин
. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри
эмхидхэн ябуулхадаа бэшэ
бүлэ соогоо үхибүүдтээ дүү
жа байхадаа, үйлсэдэ, ило
арта тэдэнээр харилсахада
үүлхы үүргэ тухайдаа мэр
һогүй.
совет хүнүүд үхибүүдэй ги-
мэр ухаан бодолые, һанаа сэдьхэлые һайн мэдэдэг боложо, тэдэндэ нүлөөлжэ һураха ёһотой. Ехэ хүнһөө үхибүүд жэшээ абадаг гэжэ мартаха хэрэггүй. Тиигэбэшье бидэнэр, ехэшүүл, энээн тухай мартаад, аягүй байдалда ородог, үхибүүдэй абари зангые муудуулдаг тухайдаа һайса бодожо үзэдэггүйбди.

Манай залуушуул элдэб үзэгдэлнүүдые халтад гэхэдээ хал баридаг. Ажал хүдэлмэри хэнгүй, хүнэй хүзүүн дээрэ ябахые оролдодог ябадал, хара амяа хараха, мэхэ гохо гаргаха, хулигаан ааша, билдагуушалга гаргаха гэхэ мэтэ хуушан байдалай үлэгдэлтэй тэмсэлдэ залуушуулай оролдосотой эдэбхитэйгээр оролсодогынь ехэл һайн гээшэ. Тиибэшье дүй дүршэлгүй, гүлмэрхэн байһан дээрэһээ эндүүржэ, һайн юумые муу юумэнһээ илгаруулхаяа болидог ушар үзэгдэдэг гэжэ марталтагүй. Элдэб алдуу эндүү хэхэ ябадалһаа бидэнэр, ехэшүүл, тэдэниие зайсуулха уялгатай аад, заримдаа тэрэнээ мартадагбди. Залуушуултай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэхэеэ хашараад, залхуураад, «намһаа сааша, наранһаа нааша» гэдэгшье ушар бии.

Ульһатай омог залуушуулда үгөөрөө хэлэжэ ойлгуулхын орондо, заримдаа хараадаг, бадашадагбди. Тиигэжэрхихэдэ бэлэн ха юм. Бэеэ ямараар абажа ябаха тухай асуудалаар һурагшадтай, залуушуултай үнэн зүрхэнһөө, ойлгосотой үгөөр хөөрэлдэнэгүйбди. Хүн юугээрээ һайнда гү, али мууда тоологдодог бэ, сагаан һанаатай, сэбэр сэхэ хүниие юундэ хүндэлдэг аад, һэшхэл һэнгэргүй, худалша, хулгайша хүндэ яахадаа дурагүйтэдэгбибди гэжэ ходо зүбөөр, этигэмээр залуушуулда хэлэжэ үгэдэггүйбди.

«Буряад үнэн» эдэбхитэ 3 нүхэдэй статьяе түнхаглан, мүнөөдөө үшөө бии байһан дутуу дунданууда олониитын анхарал хандуулхадаа ехэл һайшаалтай хэрэг үүсхэбэ. Бидэнэй өөһэдымнай анхардаггүй, һайхардаггүй дээрэһээ һургуулиин зарим залуушуулай дунда энэ мэтын ахир ябадал үзэгдэдэг байһаар лүү.

Үхибүүдээ ёһотой һайнаар хүмүүжүүлхэ гээшэ бүхы совет зоной, эрхэтэн бүхэнэй хэрэг болоно.

Тиимэһээ дурсагдаһан хандалгада бэшэгые айл бүхэн, хүүгэдтэйшье, үхибүүтэй болоодүйшье хүн бүхэн алгасгүй зүбшэн хэлсээд, һанамжа, дурадхалнуудаа оруулха байха гэжэ этигэхээр. Иимэ тон һайшаалтай, эгээл саг соогоо толилогдоһон бэшэгые, олониитээрээ зүбшэнэ дүүргэһэнэй һүүлээр үхибүүдые эг үргэлжэ зүбөөр хүмүүжүүлхэ тухай тусхай тогтоол республикымнай хүтэлбэрилхы эургаанууд гаргаха бээ гэжэ найданабди.

А. ДУРИНОВ,
доцент. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай педагогикын кафедрые даагша.

Хаанашье үнэн сэхэ ябаха

уу үетэнэй урган б
о үедэ гансахан б
ай ямаршье һ
жаллаа һаа, тон һа
н туйлажа шадаха
эй гэжэ һанамаар. Ти
түрэлхид, багшанар б
ргэн олониитэ зон гээ
дые хүмүүжүүлхэ хэр
орохо, бэе бэедээ ход
уһалалсажа ажалла
ай.

зарим түрэлхид үхибү
үмүүжүүлгэдэ ехэ алд
даг. Иимэ түрэлхид үх
нгээ һургуулиин на
эдэнь лэ арайхан гэж
улидань хүтэлжэ аба
саашадаа һургуули ру
аяашье болижо, багш
наб гэһэндэл, үхибүүд
орхижорхидог. Үхибү
үмүүжүүлгэдэ эхэ, эсэг
иимэ хайша хэрэгээ
даг дээрэһээ зарим үхи
элдэбээр тоомоо таһа
омоо муугаар үзэдэг бай
ртэхинэйнь үхибүүдэйн
мүүжүүлгэдэ һаналаа та
үй дээрэһээ заримашуу
лтын һүүлээр һургуули
таагдаагүй хубсаһаараа
пулаадгүй, хюмһа хю
ургуулшаһан ерэдэ
юм. Саашань нэгэ иим
дурдажа боломоор. Энэ
ноябриин 7-ной баяр ёһо
митинг Чисаанын совхо
охи отделениин клуб со
Энэ суглаанай һүүлээр
т, бүгэдын наадан эм
дэбэ. Тиигээд саг орой
оложо, эхин классуудай
д харижа амархаар бо
кэ һургуулиин багша со
он байна. Тэндэ байһан
д гэр гэртээ дурата ду
араба. Харин олоной
байһан нэгэ хүгшэн
хэлээ: «Үглөө урогтой
а даа үхибүүдэй байха
ахаб. Юундэ эдэниие
ябуулха гэбэт». Энэ
аһаа уламжалан хэлэ
багшанар, түрэлхидэй
аа нэгэн адли заабари
үгэдэг байгаагүй
үхибүүдые хүмүүжүүл
йн үрэ дүн туйлагдаха
йна бшуу.

м совхоз, колхозой, бэ
эмхи зургаануудай хү
лэгшэд үхибүүдые саг
э тон наринаар хүмүү
тухай бодомжолдог
итын элдэб суглаан дээ
үмүүжүүлгын асуудал
нгыгээр зүбшэн хэлсэ
гээд олон хүнүүд зүб
Манай Дунда-Худанай
жэлэй һургуулидашье
үү баримта олдохо. Жэ
үнгэрэгшэ намарһаа
ургуулидамнай гал тү
н нэгэ үедэ олдохоёо
байгаа. Иимэ ушарай
оходо Чисаанын совхо
екци ойлгоошогүй бо
ургуулида һаналаа та
лэн.

дэ городто ажаһуудаг
й нэрэ түрыень хуха
элдэб аргаар хармаа
рой хашарһа мүнгэ суг
. Жэшээлбэл, байгша
оной ноябриин 6-най үдэр городһоо Хүртэй һуурин хүрэтэр хоёр автобус ошоо һэн. Зон олон байжа, арайхан лэ гэжэ хоёрдохи автобустонь һуужа ерээ бэлэйбди. Бууха газартамнай дүтэлөөд, автобусоо жолоошоной байлгахада мүнгэ түлэхэ гэбэбди. Теэд Хэжэнгэһээ Дунда-Худан хүрэтэр хүн бүхэнэй хэды мүнгэ түлэхые «мэдэхэгүй», мүнгөө абаад, билет үгэхээ «ойлгохогүй» жолоошон байшоо. Машинынь лэ номер хаража үрдеэ бэлэйбди: «20—94» БУБ» гээшэ һэн ха. Мүн баһа тээсгэн һаяшаг Хори суглаанда ошоод, ноябриин 28-най үдэр город тээһээ Хүртэй һуурин орохо автобусто һуухаяа билет абабабди. Билет таһалжа үгэхэдөө жолоошон иигэжэ хэлэбэ: «Командировкоор ябаагүй һаа, буухадаа биледээ бусаагаарай». Жолоошоной орондо тиихэдэ минии нюур улайжа, ехэ аягүйрхэһэндөө: «юу хэжэ ябаһанаа ойлгохо хэрэгтэй» гээһэм. Тиихэдэ Доодо-Худан хүрэтэр һууһан хоёр залуушаг [illegible]нүүд мүнгөө түлөөд, билет [illegible]рэггүй гэжэ мэдүүлбэ. Яахамнайб, энээгээр дэгэл [illegible]жо үмдэхэ бэшэбди, абаг лэ [illegible]ашань. Нэгэ столоводошье [illegible]оходонь болохо лэ» гэжэ [illegible]энэр үшөө дээрэһээнь нэмэ[illegible]э хэлээ бэлэй. Эдэ бүгэдые [illegible]улажа байһан жолоошо[illegible]инь дүшэ гаража ябаһан хүн [illegible]н. Энэ бэшэг соо дурдагда[illegible]н хүнүүд заабол үхибүүд[illegible]йл байгаа ёһотой гээд һана[illegible]а ябаа бэлэйб. Теэд үхибүү[illegible]э эдэнэр яажа һургадаг бай[illegible]а хаб? Үнэн сэхээр ябагты, [illegible]оной зөөридэ гамтайгаар [illegible]ндагты гэжэ заабарилдаг [illegible]айгаа гээшэ ха гү? Али өөр[illegible]өл адляар, арга болоол [illegible]ань, үлүү булуу юумэ аль[illegible]ашье тодоод һаань абажа [illegible]арагты, абагты гэжэ һурга[illegible]а ха гү?! Гуйраншан бэшэ [illegible]д лэ багашуулай, хүн зоной [illegible]оур дээрэ юундэ иимэ эшэ[illegible]үритэ ааша гарганаб?

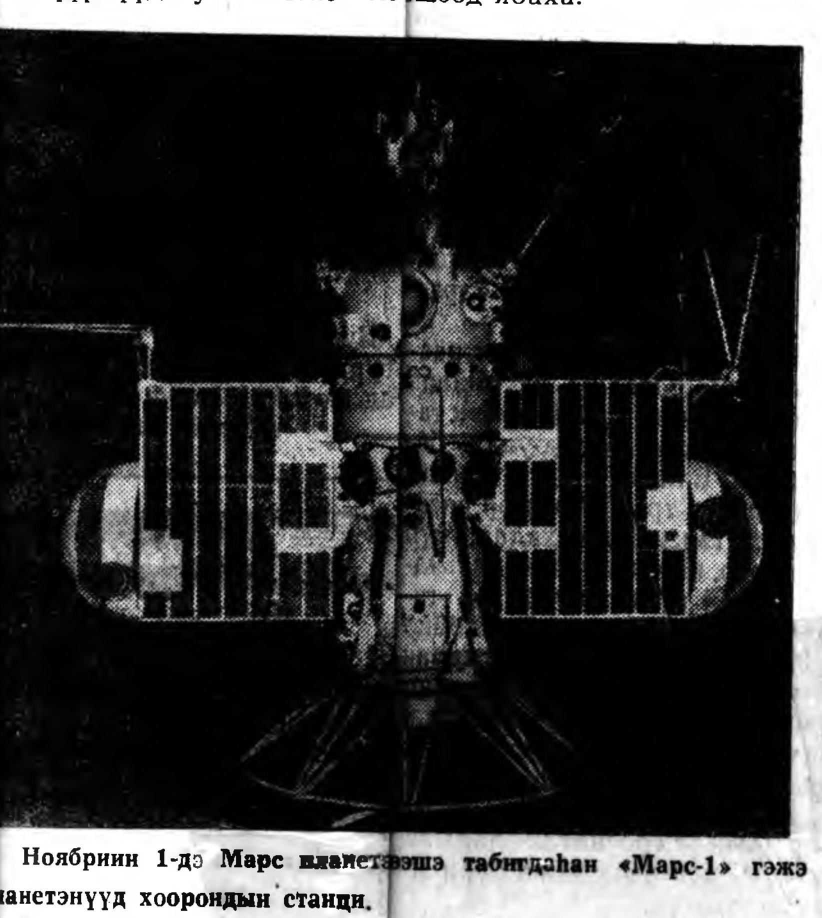
Ц. Ванчикова.
Хори. Дунда-Худан.

«МАРС-1» ИИДЭҺЭЭР
ТАСС-ай мэдээсэл

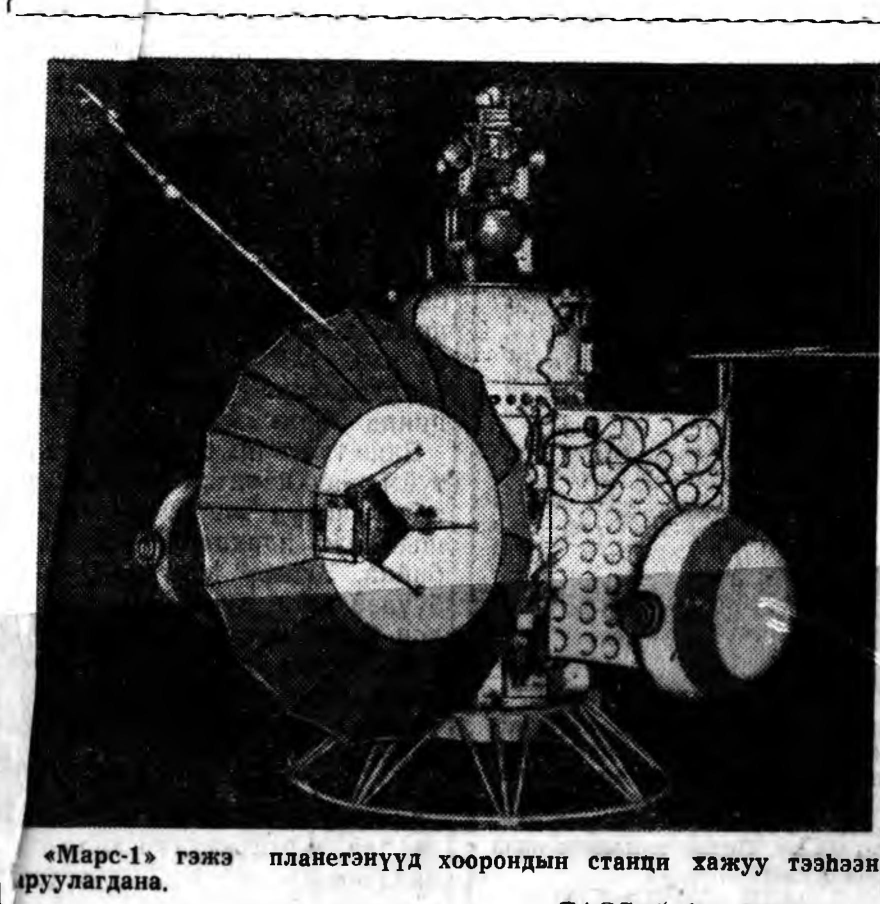
«Марс-1» гэжэ автоматическа станци Марс планетэ тээшэ ниидэлгээ үргэлжэлүүлһээр. Декабриин 18-һаа 25 болотор [illegible]ус станцитай ээлжээтэ радио-холбоон байгуулагдаа. «Марс-1» станцитай радио холбоон [illegible]айдамтайгаар байгуулагдана. Холоһоо хэгдэһэн хэмжэлгэ[illegible]үүд хадаа станциин системэ[illegible]үүд хэм соогоо хүдэлнэ гэжэ [illegible]аруулна.

«Марс-1» станциин ниидэжэ [illegible]баһан үе соо нилээд ехэ научна мэдээнүүд тэндэһээ абтаһан [illegible]айна. газарай радиационно [illegible]үһэлүүрнүүд тухай шэнэ мэ[illegible]эн[illegible]үүд, наран тээһээ ерэһэн корпускулярна урасхалнууд [illegible]ухай мэдээнүүд, мүн космическа элшэнүүдэй хүсэн тухай, [illegible]амбуулинай зайдахи магни[illegible]изм болон тон [illegible]жэжэ һолир[illegible]уд тухай мэдээнүүд. Стан[illegible]иин эльгээһэн радиодохёонууды абалган, тэдэ научна мэ[illegible]ээнүүдые тайлбарилга үргэлжэлһөөр.

Декабриин 26-да Москвагай [illegible]агаар 8 часта—секунда соо [illegible].081 метр түргэнөөр саашаа [illegible]ниидэжэ, Газарһаа 20 миллион [illegible]30 мянган километр холо [illegible]шоод ябаха.

Ноябриин 1-дэ Марс планетэ тээшэ табигдаһан «Марс-1» гэжэ планетэнүүд хоорондын станци.

«Марс-1» гэжэ планетэнүүд хоорондын станци хажуу тээһээн харуулагдана.

ТАСС-ай фотохроника.

СУУЛГЫН СОВХОЗДО

ТУҺАТАЙ СЕМИНАР

Һаяхан Суулгын сомо[illegible] Советэй гүйсэдкомой дэ[illegible]дэ тус сомоной харьяад[illegible] бүхы дружинануудай [illegible] үдэрэй семинар үнгэргэ[illegible]бэ.

Семинар дээрэ милиц[illegible]н таһагай участково түлөө[illegible]шэ нүхэр Дашинамжэв Р. Д. «Арадай дружинну[illegible]дай зорилго тухай»; па[illegible]ртын столой начальник [illegible]эр Бодрых «Паспортын [illegible]им тухай»; аймагтахи а[illegible]н[illegible]спектор нүхэр Миха[illegible]ов «Автомашинын жолоо[illegible]ой [illegible]хиха ёһо журам тухагэ[illegible]һэн һонирхолтой лекцүү[illegible]дые семинарта хабаа[illegible]шадта уншаба. Дружни[illegible]гууд болон нүхэдэй [illegible]дүү[illegible]дэй түлөөлэгшэд мүнөө үедэ ниитын гурим жур[illegible] хэр зэргээр сахигдажа [illegible]һан, саашадаа юун хэгдэх[illegible]ухай үгэнүүдые хэлээ.

СОВЕДЭЙ СЕСС[illegible]

Суулгын сомоной [illegible]ведэй сесси боложо, «Хү[illegible]үхэн найман жэлэй һур[illegible]литай болохо ёһотой» гэһ[illegible]элидхэл Суулгын арб[illegible]нэгэн жэлэй һургуулиин [illegible]ректор нүхэр Дашиев Д. хэбэ. Үгэ хэлэгшэ депутат [illegible]Ц. Цыбикжапов Зандина[illegible] эхин һургуулида һуралсай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин дутуу дунданууд[illegible] байһан тухайнь, тэдэниие саашадань хайшан гэжэ зайсуулха тухай үгэ хэлэ. Хамта 10 гаран хүн үгэ хэлэбэд. Үгэ хэлэгшэд [illegible]м лэ «Буряад үнэн» газетэ толилогдоһон, үхибүүдые хүмүүжүүлгэ хамтын [illegible]рэг гэһэн удхатай статьяһаа са[illegible] соогоо гаргагда[illegible] тэрээн тушаа анхарал[illegible] табилсаха шухала гэжэ д[illegible]адхабад.

Д. Бамункуев.
Мухар-Шэбэр[illegible]

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Уужам сэдьхэл

[illegible]улгы, уужам сэдьхэлтэй хүн даа. Гэбэшье хэн нэгэнэй ажалдаа хайша хэрэгээр хандажа эхилээ һаа, нүхэр Будаевай «эльбээргэ уруу эльбэжэ» байхые бү хүлеэгты, юрэдөө.

Республикын габьяата багша Даба Будаевич Будаев манай һургуулиин эхин классуудай завучаар хоёрдохи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Иимэ богонихон болзо соо тэрэ багшанарай, түрэлхидэй болон һурагшадай дунда нилээд хүндэтэй болонхой.

Педагогическа эрдэмдэ гү, али үгышье аа багшанарай ажалда үүсхэгдэһэншье онол аргануудые Даба Будаевич гансал өөрыгөө хэшээлнүүдтэ нэбтэрүүлэн хэрэглэхые оролдодог бэшэ, харин өөрынгөө хүтэлбэрилдэг коллективтэ дурадхадаг юм.

Үглөөнһөө үдэш орой болотор тэрэ һургуулидаа байдаг. Залуу багшада зүшөөлнүүдые үгэжэ, нүхэдэйнгөө хэшээлнүүдые шагнажа, эдэр пионернүүдэй сборто хабадалсажа, тоосоон болон элидхэл бэшэжэ, тэрэнэй сүлөө эбгүй тухашаржа байхые ото харахат. Даба Будаевич Будаев нүхэдтэ-өө

Даба Будаевич ажал хүдэлмэридөө шанга эрилтэтэйгээр хандадаг, хажуудахи нүхэдөөшье харюусалгатай байхыень хүсэдэг юм.

Нүхэр Будаев илангаяа залуу багшанарта тусхай туһаламжа хүргэдэг.

Би түрүүшынхеэ завучаар хүдэлнэб. Даба Будаевич расписаняа табихадам, илангаяа статотчедоо бэлдэхэдэм хамһалсадаг, зарим бэрхэшээлнүүдые хайшан гэжэ дабаха тухай намда заажа ходо үгэдэг юм.

Найдамтай нүхэр, юрын коммунист Даба Будаевич Будаев манай һургуулиин багшанарай дунда ёһото үльгэр жэшээ харуулна.

Ф. Савельева,
Селендумын дунда һургуулиин завуч.

Барилга үргэнөөр хэгдэнэ

Һүүлэй жэлнүүдтэ Дэрээнэй совхозоор олон гэр байрануудые баригдан байна. Жэшээлхэдэ, Алын аршаан дээрэ амарагшадай байха долоон байшан, мүн Алла тосхондо 8 жэлэй һургуулиин, баниин, конторой мүн хоёр айлай байха 4—5 [illegible]нэ гэрнүүд баригдаа. Энд мүн малшадай гэрнүүд, культбазанууд бодхоогдонхой.

Совхозой хүдэлмэришэд өөһэдтөөшье шэнэ байшангуудые барижа байдаг. Гансахан Алла тосхондо 40-өөд гэрнүүд шэнээр баригданхай. Тэдэнэр барандаа полисаднигуудтай, сагдуулхануудаар шэмэглэгдэнхэй байха юм.

Хурамхаан. **Ц. Будаев.**

Улаан-Үдын хүүгэдэй № 10 саадые даагшаар Т. А. Нчипоргук гэдэг 23 жэлэй турша дотор ажаллана. Тэрээндэ хүмүүжүүлэгдэһэн хүнүүд багшатаяа хододоо уулзажа байдаг юм. Зураг дээрэ: Т. А. Нчипоргугаар анха хүмүүжүүлэгдэһэн Н. И. Сигаева (баруун гарһаа) мүнөө үедэ инженер-экономистар ажалладаг. Тэрээнэй басаганиинь Тамара энэ саадта мүн лэ хүмүүжүүлэгдэнэ. Тэдэнэр хоюулаа багшатаяа уулзажа һуунад.

А. КУРТИГАЙ фото.

ҮҮСХЭЛ ЭДЭБХИИН БАЙБАЛ...

Закаменскын Соёлой байшангай хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө

Закаменск городой гол гудамжаһаа баруун гар тээшээ хадуурхада, сонхын рама шэнги тэбхэр тэбхэр олон нюдэтэй аад лэ, ута нариихан модонуудые хоноожо бүтээһэн угаа зохидхон хорёо харагдажа, үндэр бүхээгэй дүрсэтэйгөөр зүйжэ хэһэн саха үүдээр ороходо, «Культурын байшан» гэһэн гаршаг харагдаха юм... Мүн тэндэһээ сэхэ хойшоо, харгын нүгөө талада, айхабтар гоёор аржыштар зураһан үргэн ехэ панно табигдаһан байжа, анхаралытнай абаһаар лэ татаха: арад зоной асари ехэ тэмсэлэй уг зорилго—ашата һайхан коммунизмын үе сагай үндэһэн ёһо гуримуудые тэндэ тодорхойлон бэшэнхэй... Хэды сүлөөгүй, яаралтай ябаһан болобошье, зуг татан зогсожо, тэрэниие һонирхон уншамаар лэ.

Байшан гэрэй үүдэ татажа ороходо, баһал бахархама һонин зүйлнүүд олон... Зосоонь арюун сэбэр, аали номохон... Жараад наһатайшье һаа, зулгы сарюун эхэнэр үүдэнэй дэргэдэ таниие угтажа, зал соо орожо лекци шагнахые гү, али фойе таһалга соо биллиард наадахыетнай урин налархайгаар миһэрэн урихал даа. Энэ А. Г. Иванова гэдэг 1946 онһоо эхилээд, Культурын байшанда контролероор хүдэлнэ. Ажалдаа ехэл дурлаһан, дашуурһан хүн... Айладхаһан ёһоорнь алад саашаа нэбтэрэн ороходо, аялга хүгжэм аятай зохидоор зэдэлжэ, алдарта патриот Иван Сусанинай аари дуулагдажа байба. Магнитофон. Дэргэдэнь үхибүүдэй хүгжэмэй һургуулиин багша нүхэр Десятов зогсожо, дуунай гэнтэ эршэтэй болон шангадахада, гараа хүдэлгөөд абана... Тиигээд лэ удаань «Иван Сусанин» оперын гол удха, хүгжэмэйнь баялиг тухай тогтон торонгүй тоб байса хөөрэжэ үгэнэ.

Зал соо дүүрэн хүн зон угаа анхаралтайгаар лекторые шагнана.

— Энэ оперые радиогоор оло дахин шагнаһан байнаб. Аялгыень аргагүй һайшаабашье, юуншье тухай хэлэһыень ёһоор ойлгогшогүй һэм... Хүгжэм гээшэ жэгтэйл юм гээшэ ха даа. Гансал абянуудһаа бүридэһэн байбашье, өөрын үгэ хэлэтэй.

— Тон зүб даа...—иимэрхүү хөөрэлдөө эгээл захада һуугааша хоёр эхилнэ.

Мэдэхэдэмнай, ородой агуухэ композитор Глинка тухай арадай культурын университедэй ээлжээтэ хэшээл боложо байба.

Бууралтажа ябаһан толгойтой, үндэр нюргатай наһажаал хүн гаража ерээд, лектортэ баясхалан хүргэнэ... Энэмнай тус Культурын байшангай директор Рудольф Федорович Краузе гэдэг байба. Түбшэн түни хүншье һаа, ехэ хөөрүү.

— Соёлой университет 1959 ондо тогтоогдоһон юм. Тэрэ сагһаа хойшо 43 хэшээлнүүд, 60 гаран лекцинүүд тусхай тематикын ёһоор үнгэргэгдөө. 100—150 хүн саг үргэлжэ университедтэ ябадаг,—гээд тэрэ хөөрэнэ.

— Байгша он соо гол түлэб ямар темээр лекцинүүд уншагдаа гээшэб?

— Олонхинь партиин шэнэ Программа тухай. Жэшээнь, «коммунизмын үедэ ажаһууха хүн ямар байха ёһотойб» гэжэ лекци ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө һэн. Тэрэниие ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Сурков уншаа һэн.

Гадна искусствын, эрдэм наукын, медицинын темэнүүдээр олохон хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэһэн. Жэшээнь, арадай гайхамшагта эрдэмтэ Циолковский тухай һургуулиин багша нүхэр Дорофеева, агуухэ композитор П. И. Чайковский тухай хүгжэмэй һургуулиин багша нүхэр Козлова гэгшэд лекци уншаһан.

Ажаглахада, нютагай партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд культурын университедэй ажал хүдэлмэридэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна. Университет эмхидхээгүйшье һаа, нютаг бүхэндэ иимэшүү түхэлтэй лекторишье байгуулаа һаа зохисотой һэн ха. Һайн эмхидхэгшэтэй байбал, ехэ ядахашье юумэн үгы хэбэртэй.

— Комбинадай ЖКО-е даагша нүхэр Буруев, КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Ильин, комбинадай химиин лабораторидо хүдэлдэг нүхэр Буткевич, пенсионер Вахмистров, хүдэлмэришэн Коряковцев болон бусад университедэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, түсэбөө табихадань, лекцидэ хүнүүдээ суглуулхадань саг үргэлжэ туһалдаг юм. Иимэ хүнүүдээр сугтаа хүдэлхэдэ урматайл гээшэ,—гээд нүхэр Краузе үргэлжэлүүлнэ.

Гадна дурсагдаһан Культурын байшангай дэргэдэ арадай театр эмхидхэгдэһэн. Тэрээнэй жэшээтэ һайнаар хүдэлжэ байһан тухай дабталтагүй мэдээжэ.

Үшөө юуб гэхэдэ, кино харуулга, хатар, танца, залуушуулай болон үйлэдбэриин үдэшэнүүд тэндэ хододоо үнгэргэгдэжэ байдаг. Аман журналнууд хирэ-хирэ болоод лэ эмхидхэгдэдэг. Кинолектори һайнаар хүдэлдэг. Уран һайханай кружогой хүдэлмэри мүн лэ һонирхолтой. Тэрээндэ 20 гаран залуушуул саг үргэлжэ хабаадалсадаг. Чертежник нүхэр Яткаркина, 3-дахи магазинай наймаалагша Л. Перченко, 1-дэхи һургуулиин багша нүхэр Беломестный, физкультурын багша нүхэр Савельев, заһабарилгын мастерскойн хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Собачкин гэгшэд эгээл эдэбхитэй артистнууд.

Нэгэ уужам таһалга соо ороходомнай, дуушан Люда Перченко баянист Юрий Кузнецов хоёр ээлжээтэ концертдэ бэлдэжэ, композитор Пахмутовагай зохёоһон «Саһаханууд» гэжэ дуу сээжэлдэжэ байбад. Ехэл хүхюутэй, баяртайнууд...

Залай ендэр дээрэ уран зураашa Э. Р. Фрорип гэгшэтэй уулзанабди. Үндэр аад, туранхайшаг бэетэй, ехэ даруу янзын залуу нүхэр. Виктор Розовой «Тэгшэ бэшэ тулалдаан» гэжэ комедидэ зураг зуража, тон сүлөөгүй байбал даа... Харин тиихэдэнь хаагдаһан хүшэгын саана кино гаража байха юм.

Иигэжэ нэгэн доро ямар ехэ ажал хүдэлмэри эмхитэй зохидоор ябуулагдана гээшэб? Эдэ бүгэдые эмхидхэгшэнь — Культурын байшангай директор нүхэр Краузе гэжэ тобшолоо һаа алдуу болохогүй. Тэрэ хадаа 58 наһаяа гүйсэбэшье, ехэ оролдосотой, ажалша, үнэн сэхэ хүн. 1920 онһоо эхилжэ, соёлой хүдэлмэридэ саг үргэлжэ хабаадалсажа ябаһан. 1923 онһоо КПСС-эй гэшүүн. 1958 оной хабарһаа эхилжэ, Закаменск городой соёлой байшанда директорээр ажаллана.

Өөрынгөө сэхэ хабаата ажал хүдэлмэриие тусхай түсэб графигай ёһоор эрхим һайнаар эмхидхэхэһээ гадна, ниитын олон даалгабаринуудые дүүргэдэг. Тэрэ—культурын талаар КПСС-эй райкомой, городые болбосон түхэлтэй болгохо талаар горгүйсэдкомой комиссиин гэшүүн, облпрофсоведэй гэшүүн, нютагай радиодамжуулгын редактор, диктор... Зунай парк соо хатарай талмай, эстрадна театр, уншалгын бишыхан гэр болон бусад түхеэрэлгэнүүдшье Рудольф Федоровичой үүсхэлээр баригдаһан... Юрэдөө хэһэн бүтээһэн, хэжэшье байһан ажалынь айхабтар олон, аша үрэ ехэтэй.

Иимэ эсэшэ сусашагүйгөөр коммунис культурын түлөө шармайн оролдожо ябаа нүхэр Краузе гэгшэ замаймнай залуушадай ёһотойл нэгэн түлөөлэгшэ мүн. Тэрээнэй ажал хүдэлмэри соёлой фронт дээрэ ажаллажа байгаа бусад нүхэдтэ үльгэр жэшээ боломоор лэ.

Р. ЦЫБИКОВ.

Һаналаа табиха зэргэтэй

Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой 3-дахи отделенидэ 5800 түхэригэй сэнтэйгээр баригдаһан машина, тракторнуудай гараж бии юм. Теэд тус гараж юундэшьеб хэрэглэгдэхээ болишонхой.

Мүнөө трактористнууд болон шофернууд үбэлэй шэмэрүүн хүйтэндэ трактор, машинануудаа халаажа хэдэн часаар зүдэрнэд. Эдэ мэтые мэдэжэ байгаад, тус отделениин хүтэлбэрилэгшэ Дабажаб Цыремпиловэй һанаа амар һуудагынь гайхалтай.

Ц. Мункуев.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ГДР-тэ үхибүүд тухай оролдолго гаргана

БЕРЛИН, декабриин 26. (ТАСС). Эхын болон үхибүүнэй элүүрые хамгаалха хэрэгтэ ГДР-эй бюджедһээ жэл бүхэндэ олон зуу миллион маркануудые һомолдог юм. Энэ жэлдэ хүүгэдэй саадууд болон интернадуудта 400 мянга гаран багшанар ба хүмүүжүүлэгшэд хүдэлмэрилнэ.

Республика дотор үхибүүдэй эмхи зургаанууд улам бүри олошоржо байдаг. Жэлэй эхиндэ 100 мянган һууритай 3 мянга шахуу хүүгэдэй яслинууд, 375 мянган үхибүүдэй байха 9 мянган саадууд бии байгаа.

Республикын олонхи һургуулинуудта һунаагдаһан үдэртэй һурагшадай бүлэгүүд байгуулагданхай. Энэ жэлэй эхиндэ республика дотор эдир натуралистнуудай ба эдир техникүүдэй 215 станцинууд бии байгаа. Пионернүүдэй байшангуудта 400 мянга гаран үхибүүд ябадаг.

„Советскэ Союз бүхы дэлхэйе абараа"

ТУНИС, декабриин 26. (ТАСС). СССР-эй Верховно Советэй сессиин материалнууд болон илангаяа Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевой элидхэл тухай Тунисай хэблэл мүнөө хүрэтэр бэшэһээр.

Н. С. Хрущевой шухала үгэ хэлэхэ үедэ, бүхы дэлхэйе Америкын империалистнуудай үхэлэй аюул тээшэ түлхижэ байһан үедэ, Куба шадарай аюулта байдалай үедэ Советскэ Союзай бодомжотой ябуулга хэһэнинь улам эли, улам ойлгосотой боложо үгөө гээд «Ат-Талиа» газет бэшэнэ: «Бүхы арадуудай аша туһада харюусаха шиидхэбэри гаргаһан хадаа, амгалан ёһоор зэргэ оршон ажаһууха гол ёһондо үнэн сэхэ байһанаа Советскэ Союз хэрэг дээрээ харуулаа. СССР ганса Кубые бэшэ, харин бүхы дэлхэйе абараа».

Брунейдэ хэһээлтэ мүрдэлгэ болоно

ПАРИЖ, декабриин 26. (ТАСС). Брунейдэ болоһон буһалгаа дарахаяа эльгээгдэһэн Англиин сэрэгэй хэһээлгын отрядууд буһалгаашадай бэе бэеһээ таһаранги бүлэгүүдтэ хүреэлэжэ хэжэ эхилээ. Декабриин 8-да эхилһэн буһалгаанда хабаадагшадай джунгли тээшэ тэрьедэн ошохо замуудыень тэдэнэр вертолёдуудаар хааха һанаатай.

Брунейн султан Сайфуддин Англиин колониальна сэрэгүүдэй байһанда хүсэд, хуули гаргадаг суглаа тараажархиһан байна. Орон дотор онсо байдал соносхогдоо гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ. Энэ буһалгаае хүтэлбэрилһэн «Ракьят» парти хуулиһаа гадуур гэжэ соносхогдобо.

[Юго]славиин залуушуул [съез]дэ бэлдэжэ байна

[БЕЛГ]РАД, декабриин 26. (ТА[СС]). Белградта, Югославии[н]дай залуушуулай ЦК-гай [пре]зидиумэй заседани болоб[о] [196]3 оной январиин 23-да боло[хо] энэ организациин съез[д] бэлэдхэл хэхэ асуудалн[уудые] тус заседани дээрэ зүбш[өө]элсэбэ.

Ар[ад] залуушуулай организа[циин] хүдэлмэри тухай ЦК-гай х[э]лидхэлые Президиум батал[аа].

Энэ [с]ездын хүдэлмэридэ 1800 [т]адууд болон оронойнь, [...]ын саанахи айлшад хабаа[д]аха юм гэжэ хэблэл мэдээс[нэ].

К[итад]эй МИД-эй [м]эдээсэл

ПЕКИ[Н], декабриин 26. (ТАСС). [К]итад Инди хоёрой хилэ дээ[р] болоһон байлдаанай үедэ [К]итадай тала 2156 Индиин [сол]дат болон офицернүүдые [пл]ендэ абаһан байгаа гэжэ Пе[кин]эхи Индиин посольство[до] Хитадай Арадай Республи[кын] гадаадын хэрэгэй министер[ство] мэдүүлбэ гээд Синьхуа а[гент]ство мэдээсэнэ. Индиин У[лаан] хэрээһэнэй общественн[ые] төөлэгшэдтэ Бомдиль, Меч[ука]лонг ба Диранг-зунда с[а]сагтань үгтэһэн 608 шархатан, үбшэн солдатууд болон [о]фицернүүд тэрэ тоодо оролсо[ногүй].

Бусад ажалнуудые гуримшуха зэлжээн ээ

ТОКИО, декабриин 26. (ТАСС). «Аса[хи]» гэжэ нүлөөтэ буржуазна газетэ үнгэрһэн байгаа 1962 онние «Кубада тохёолдоһон [аю]улта байдалай жэл» гэжэ нэрэбэ. Куба тушаа байдалые энжэлгэдэ энэ газетэ хэдэн тооро зорюулба. Тэрэ үедэ дэлхэй аймшагтай ганц шалта дабажа гараадаа. Дэлхэйн гэнтэ дайна[ар] эрмэг дээрэ ошоод байба. Карибскалайда Холбоото Штадууд бүһэлэлгэ хэхэ тухай сонсол энэ[н] шалтаган болоһон. Дэлхэйе ядерна дайнда нэ[гэ] алхам дүтэ абаашад байһан Кубадахи аюулта байдые зайсуулгада премьер Хрущевой эдэбхитэ [о]ролдолгоор хэлсээ хэһэн уша байда туһалаа гэжэ арса[лан] аргагүй гээд тэрэ газетэ эмдэглэнэ.

Гуримшуулгадах сагаа хүлеэжэ байһан шидхэгдээгүй асуудалнуудые саашадаа тэрэ зандань байгаажа болохогүй гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Жэшээнь, Баруун Берлиндэхи байдалые гурмшулха шухала болоно. гэжэ «Асахи» бэшэнэ. «Берлиндэхи мүнөөнэй байдалые саашада тэрэ зандань үлөөхэ болоо ha, һубада тохёолдоһон аюулта байдал дахин гаража болохо. Аюулта байдал дахин гаражагүй байхын һанаагаа заһаха гэшэ муу хойшолонтой байхагүй», гээд тэрэ «Асахи» газетэ бэшэнэ.

Шэнэ һургуули ашаглалгада тушаагдаа

Һаяхан Сэлэнгын «Коммунизм» колхоздо 320 үхибүүдэй багтаамжатай типовой ёһоор баригдаһан найман жэлэй шэнэ һургуули ашаглалгада тушаагдаба. Һургуулиин байшан уужам, сэбэр, һаруул классуудтай, уралаар дулаасуулагдадаг юм. Шэнэ һургуулиин нээлгэдэ зорюулагдаһан баяр ёһололой суглаан дээрэ энэ һургуули барилга дээрэ шалгарһан дархашуул Бальжинима Агапов, Ламажап Будаев, Гомбожап Султумов, Хубисхал Тогмитов, «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ байһан Д. Ц. Баирбиликтуев, тус һургуулиин директор С. Д. Санжиев гэгшэд республикын Гэгээрэлэй министерствын Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа. «Коммунизм» колхозой правлени һургуулидаа духовой оркестрэй инструментнүүдэй комплект бэлэглэбэ.

Р. Далаев.

ХЭШЭЭЛДЭЭ...

Н. Втюринэй фото.

ЛОНДОН. Англиин ниислэл хотын үйлсөөр уйдхарта жагсаал үнгэржэ ябана. Энээндэ хабаадагшад барандаа гэр байрагүй хүнүүд. Жагсаалда ябагшадай дунда хоёр үхибүүтэй жүрмэстэй эхэнэр, һая гэрлэһэн залуушуул, үхибүүд, үбгэд харагдана. Тэдэнэр: «Би гэр байрагүйб» гэһэн плакадуудые абажа ябанад. Байра хүлһэлэн абагшадай аша туһые харалсадаг тоггоолые правительство усадхаһан байна. Гэрэй эзэд байрын үнэ сэн дээшэлүүлээд, түлэхэһөө арсагшадые абажа газаа хаяжархинан байна. Эдеэ хоолойнгоо ба хубсаһа абаха мүнгэнһөө таһалжа, арга мүрөө түлэжэ байдаг хүнүүдшье тэдэнтэй ами нэгэн байна. **Зураг дээрэ:** жагсаал дээрэнь: «Би гэр байрагүйб» гэжэ бэшээтэй.

ТАСС-ай фотохронико.

США-гай нэрэ хухаржа байна

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 26. (ТАСС). Хилын саана США-гай нэрэ хухаржа байна гэжэ «Юнайтед Стейтс Ньюс энд Уорлд рипорт» гэжэ журнал 1962 онойнгоо һүүлшын номертэ гомдол гаргана.

«Холбоото Штадуудай шэнжэ хилын саана ехээр хубилжа байна,—гэжэ тэрэ журнал халаглана. — США өөрынгөө союзнигуудтай ба ханинартай, мүн Советскэ Россиитай харилсаандаа һүүлшын үедэ гэнтэ хатуугаар хандадаг болоһонинь мэдэгдэжэ байна. Европодо Америкын «хэдэргэ» зантай болоһон хүйтэн хэлсэдэг болоод байна. Хуушанайнгаа Европын союзнигуудые хэрэгсэхэеэ болёод, өөрынгөө дураар ябуулха хэнэ гэжэ Вашингтонние гэмнэнэ..., «Скайболт» ракетэ тушаа США-гай гаргаһан шиидхэбэри Лондондо англичанудые ехээр сошордуулаа. Германиин сэрэгүүдые олон болгохо гэһэн США-гай эрилтэ Бонндо хүнүүдэй дура гутаажа, элитэ эсэргүүсэлтэ үүсхэжэ байна. Конгодо США-гай хэжэ байһан ябуулганууд ганцашье алдуу хэһэн ябадал бэшэ, харин зорюута ошоһон ябадал гэжэ Парижда ба Брюссельдэ Лондондохидол адляар шүүмжэлэгдэнэ». Латиин Америкын томо гүрэн болохо Бразилиитай США-гай харилсаан муудажа байна гэжэ журнал мэдэрнэ. Ушар юуб гэхэдэ, Америкын табиһан хэдэн эрилтэнүүдые Бразилиин правительствын дүүргэдэггүй туладань, США энэ гүрэндэ «улэмжэ хатуугаар» хандадаг болоо. Тэдэ эрилтэнүүдэйнь зарим нэгые тоолохо болоо һаа, «Холбоото Штадуудай үмсын зөөрине буляажа абахаяа болихо» ба гүрэнэй зургаануудһаа «таарамжагүй» хүнүүдые гаргажа хаяха, сэбэрлэхэ гэһэн байна.

„СҮЛӨӨТЭ" ЮРТЭМСЫН УРШАГУУД

ФРАНЦИДА: ашагтай олзобори

Парижда эльбэ хэхэ, абарал буулгаха, үзэл үзэхэ, «хара шэди» гаргаха гэхэ зэргын «ажалаар» олзо хэдэг 50 шахуу мянган хүн ажаһуудаг байна. Хэрбээ Франциин ниислэл хотодо 5 миллион үлүүтэй хүн зон ажаһуудаг хадань, тэндэхи 100 хүн бүридэнь нэгэ «үзэлшэн-абаралшан» байдаг болоно.

(ТАСС).

США-да: почтальонуудай зоболон

«Үсэгэлдэр үдэшэ Вашингтоной хүшөөгэй хажууһаа таксида һуужа ошоһон эрэгтэй хүндэ», «хамагай эдилгэшэн-конгрессмендэ», «манай городой эгээл тэнэг адвокадта» гэхэ мэтын гаршагтай бэшэгүүдые эзэдтэнь хүргэхын тулада США-гай почтальонууд али зэргэ зобоно гээшэб. Иимэнүүд гаршагтай бэшэгүүд США-да али олон тохёолдоно.

(ТАСС).

АНГЛИДА: Америкын шэнжэтэй болоһон тэмдэгүүд

Англида сэдьхэлэй үбшэнтэн улам олошоржо, тэдээндэ нойрой элдэб эмүүдые ехээр хэрэглүүлдэг болобо. Хэрбээ үмсын монополинууд иимэ дүйрүүлэн һогтуурууджа унтуулдаг эмүүдые гаргаха, худалдаха ябадалһаа али зэргэ ехэ ашаг олодог, тэдэ эмүүдые тараахын тулада хэблэлээр, телевиденеэр дамжуулан, зар тунхаг тараалга идхалгала али тухай ехэ мүнгэнэй һонолоогдохые абажа үзөө һаа гайхалтайшье бэшэ ха. Энэмнай Америкын шэнжэтэй боложо байһанай үбшэнтэ тэмдэгүүд гээшэ гэжэ Англиин олониитэ мэдэрнэ.

(ТАСС).

ФИЛИППИНДЭ: моодо ба олзо

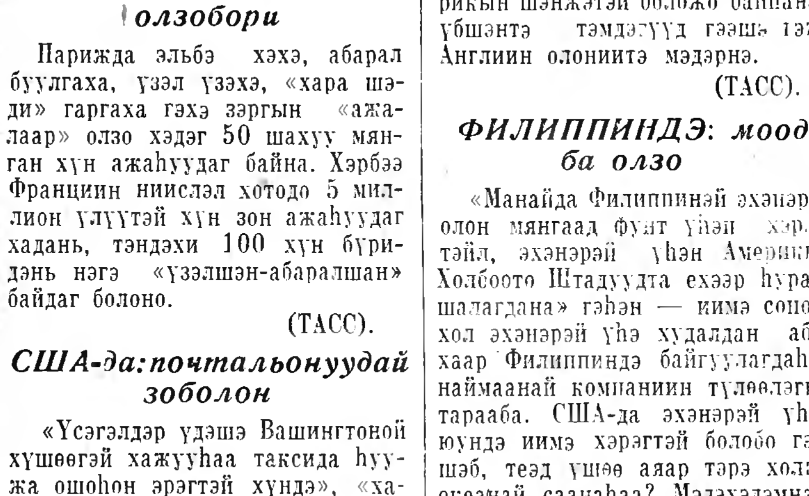
«Манайда Филиппинэй эхэнэрэй олон мянгаад фунт үһэн хэрэгтэйл, эхэнэрэй үһэн Америкын Холбоото Штадуудта ехээр һурагшалагдана» гэһэн — иимэ соносхол эхэнэрэй үһэ худалдан абахаар Филиппиндэ байгуулагдаһан наймаанай компаниин түлөөлэгшэ тарааба. США-да эхэнэрэй үһэн юундэ иимэ хэрэгтэй болобо гээшэб, теэд үшөө аяар тэрэ холын океанай саанаһаа? Мэдэхэдэмнай, тэндэ эхэнэрэй хэмэл үһэнэй ашаг олзо ехэтэй моодо бии болоод, энэнь США-гай хонжоо наймаа эрхилэгшэдэй хүдэлгөө гаргаһан байгаа. Үһэ абаха захилнууд США-гай нүлөөнэй бусад оронуудташье, тодорхойлбол, Филиппин, Урда Корей гэхэ мэтын оронуудаар тараагдаба.

(ТАСС).

БАРУУН БЕРЛИНДЭ: алууршан үргэмжэлэгшэ болобо

Хоёр үншэн үхибүүдые үргэмжэлхөөр өөртөө абаһан аад, тэдэнээ алажархиһанаа балшыса баригдаһан Баруун Германиин полициин сагдаа Арндт үшөө дахин үхибүү үргэмжэлхэ эрхэтэй гэгдэбэ. Энээнэй «үргэмжэлһэн» хүүгэдтээ харша байһыень тэндэхи засаг зургаанууд мэдэһээр лэ байна.

(ТАСС).

Баруун Германиин ехэ городуудаар илгаа ехэтэй даа. Баяшуулай һуудаг районуудта үндэр, һаруул гэрнүүд, гоё һайхан ордонууд, сэнгэлэн газарнууд дүүрэн.

Үгытэйшүүл тон ондоо байдалтай. Зураг дээрэ: зүүн таладань Гамбургын баяшуулай кварталдахи гоё һайхан байшан. Нүгөө таладань хабтагайгаар баригдаһан бараг, бог шорой хаядаг газар. Эндэ хүдэлмэришэд ажаһуудаг.

АДН—ТАСС-ай фото.

Уһанай „шүдхэр"

[Ү]нэн болоһон ушар

Зунай зулгы һайхан үдэр һэн. Үбһэшэдэй холын бригада ошохо гэжэ гараһан зад, тэндээ хүрөөгүй ябатарнай боро хара[н] боложе, мүшэд ониб-аниб онигошолдошобо. «Байза, хаана хоноха хүнүүд гээшэбибди» гэжэ һанаһаар ябатарнай, аяар саана сайбалзаша голой эрьеэ зубшан жэрылдэгшэ хэдэн гэрнүүдэй сонхонуудһаа галай ялалзаха харагдашаба.

— Эндэ хоноxo, моридоо эдеэлүүлээд, үглөө саашаа ябаха болоо хабди,—гэжэ сугтаа ябаһан нүхэрни намдаа хэлээд, морёо тэдэ айлнууд тээшэ залаба.

Захын гэрэй үүдэ тоншоод ороходомнай, багсаахада, гүшаад гаража ябаһан эхэнэр хоёр багахан үхибүүдые унтуулхаяа түхеэржэ байба. Мэнэ амараа хэлсэнэнэйнгээ [һ]үүлдэ:

— Танайда хоноxo болохо гү?—гэжэ хандахадамнай:

— Болонгүй яахаб, юунэй үшөө һуралта байха юм,— гэжэ аятайханаар харюусаба. Газаа гаража, моридойнгоо эмээл абажа табижархёод, һөөргөө ороходомнай, гэрэймнай эзэн эхэнэр үхибүүдэйнгээ орой захада һүүһанаа бодожо хэлэбэ:

— Ягаашье аягүй юм гээшэб даа. Айлшадаа сайлуулха сайгүй байшабабди. Бидэ гурбан үһандаа ошожо шадаагүйбди.

Тиин байтарнай гэрэй эзэн хүрэжэ ерэбэ. Тэрэмнай һахы һалаг гүйн уһа асараад, сайгаа шанаба. Тиин гэртэ орһоорнай часаишье үнгэрөөгүй байтар столдо һуугаад, сайлажа байгаа бэлэйбди. Тиихэ зуураа, гэрэймнай эзэн үльгэр шэнги юумэ хөөрэжэ, маниие тон ехэ һонирхуулба.

Тэрэ ушарһаа хойшо арбаад хоног үнгэрөө хаш. Үдэшын борооһоо харааһаар тэндэхи нэгэ эхэнэр уһа удхажа байтараа, сээл уһанай оёорто юумэнэй хүдэлжэ һэн шэнги болоходо, уруугаа тонгойн харан гэхээнь, уб улаан барбагар томо юумэ урдаһаань дүтэлжэ ябаһан шэнги болобо. Тиимэ юумэ харан гэхэдээ, тэрэ эхэнэрэй ухаа мэдээ алдажа, һуулгануудаа уһа руу шэдэжэрхёод, гэр тээшээ харайшоо ха. Гэртээ дүрэ ша[...]йгүй гүйжэ ороод, хэдэн саг [х]о хэлэ амагүй болоод байһан гэхэ.

Һүүлээрнь тэрэ сээлэй оёо[р] нөөхи томохон улаан юу[м]эй гүйжэ ябахые үшөө хэ[дэ]н хүнүүд хараһан юм. Үбгэд, [э]гшэд эндэмнай уһанай «шүд[хэ]р» бии болоо гэһэн үгэ та[р]ажа захалба. Муу юумэ дуу[ла]хадаа, «манайл золдо» гэжэ [...]хидэг, бэрхэлдаг забхуул, [...]йгуул Дондок ламашье тэн[дэ] бии болоод, доохонуур абаа[...]л, мүргэлшье үнгэргэһэн зу[рг]аан байгаа. Тэдэ тэрэ харагдадаг [...]умэнай хуушаараа харагдана. Эхэнэрнүүд үдэшэ орой [...]нда ошохоёо болинтобо.

— Тон гайхалтай юумэ болоод байна. Юун харагдана, [...]эдэнэ гээшэб, ойлгожо, таа[...]а яадаа байнаб. Энээнние [...]ргэн элирүүлжэ, хүнүүдэй [...]нааһан сэдьхэл заһаа һаа, ехэл [...]йн бэлэй,— гээд гэрэй эзэн [...]өөргөө дүүргэбэ.

[...]нэ хөөрөөн маниие ехэтэ [...]нирхуулба. Тэрэ һүниндөө, [...]йто үдэрынхиэе хоноһон гэ[р]ингээ эзэнэй хөөрөөнэй ушар [...]хые тайлбарилха гэжэ ухаан [...]долоо дэмыл мухарюулба[...]. Тиимэлэ үдэшэндээ һөөр[...] бусажа ерээд, гайхамшагта [...]удхэрые» үзэхэ нюдөөрөө харха гэжэ шиидэбэбди.

Шаргал сагаан наранай ара [...]лын саагуур унажа, түр зуурамитан зоной амяа абажа ама ааяма халуун тогтобо[...]е, үдэшэ тээшээ һэрюухэн [...]бшээн һэб-һэбхэн үлеэбэ. Би[...]нэр голой эрьеын зөөлэхэн [...]оон дээрэ хэбтэшэбэбди. [...] тэрэ юумэ хөөрэлдэһөөр [...]эргэлээгүй, үдэшын боро хараан [...]аржа, харанхышаг боложе [...]лбэ. Үдэшыгүй хажууртал [...]игор һара дэгдэжэ, нойрто [...]гаан зэнхэгэр үргэн тагэ сэгээн туяагаараа гэрэл[...]

[...]дэшын һэрюундэ наадажа [...]ан бишыхан загаһад үе үе [...]оод лэ эндэшье, тэндэшье [...]най шолд гэсэ һүрэнэ. Тэдэ[...]наадахые һонирхон шагна[...] хэбтэтэрнай, ай, зайлуул... [...]н гээшэб! Голой тэг дунда [...] уб улаан юумэ бии бо[...]д, ман тээшэ аалиханаар [...]дэлбэ. Ойро болохо тума[...]нь ехэ боложол байба. Уһа[...]н эрьедэ дүтэлжэ ябатарай [...]тэмнай маниие харажархи[...] шэнги, улагад гээд, до[...] оробо. Эгээл энэ үедэ нү[...]хии нэерсэ буудажа, шэхые [...]диирүүлжэрхибэ. Зүрхэнэйн[...]г түшэгэнөө барижа ядан [...]өөө үндын гэһээм, нүхэрни [...]һдэртэл ёдогонон, уһана[...]эе зубшаад гүйжэ ябаба.

[...]үриһаан яаралгүйхэн бо[...]дж, нүхэрэйнгөө хойноһоо [...]апхаһаар гэшхэлбэб. Хажуу[...]дн хүрэжэ ерэхэдэм, тэрэмни [...]хбаһаа тайлажархиһан, уһа[...]сою нэгэ хүндэ юумэ жүдх[...]х] ураа, ехэл хүхюугээр:

–Зай, нүхэр, тэдэнэйнгэ[э] «шхэрые» барибал гээшэбди. Ер[э] наашаа, туһалалсыш!—гэб[э].

[Ти]н хоюулан уһан сооһо[о] ар шамай гэжэ туйлай ех[э] заса шэрэжэ гаргабабди. Тэ[...]рэ уһанай эрьедэ гаргатар[...] набуугай дуу дуулаһаар го[...]хотээшээ гүйлдэһэн хүнүү[д] маие олоороо тойрошобо[...]. Гааһан загаһаа суглар[һ]ан хүүдээрээ үзэжэ, гайхах[...] ех[э] гайхабабди. Тэрэмна[й] ям байгааб гэхэдэ, иимэ[...]

[...]а ехэ тулын уһанай эрье[дэ] дүлөөд, зунай халуун нара[н]д[а] тааажа хэбтэтэр, талын то[...] мүргэд нюргандань бууж[а] баагар хурса һабарнууда[...] үрн гэлигэр нюргандань ба[...] саагаад, тулаяашье үргэж[э] дагүй, һабарнуудаашье му[...] таа шадангүй байтарнь, т[...]р, гүнзэгы сээл руу шэрэж[э] ошоһон байгаа. Тэрэ гэһэ[...]хэн хоногой үнгэрөөд байх[а] дбүргэдэй үһэн зулгаржа, [...] уан болоһон юм. Тулын үд[...] шорой уһанай дээрэ хөөрэх[...] днэн түрүүн тэрэ нюрга[...] дэхи бүргэдынь харагдаж[а] хүүдые айлгадаг, сошоод[...]боо һэн ха.

[Э]нэ хүлеэгдээгүй үзэгдэл т[...] х суглараргша зоноороо га[...] ддан гэлылдэн хөөрэлдэһэ[...] (тарнай, тэндэ байһан нэ[гэ] [үбгэ]шэн эхэнэр:

— Иимэшүүл юумэ бай[...]кэ үнил таагаа һэм. Юун[...] дхэр гэжэ байха юм. Өөр[...]л юумэ таарууулаад, шүдх[эр]шые бии болгодог ха юм[...].

Ц. СУБАНОВ.

Ёлкын үедэ нари[а]агты!

Шэнэ жэлэй ёлкогуудые хүхеэрдэг ушар манай орондо [у]ра татама, заншалта ёһон болонхой. Һайханаар гоёогдоһон ёлконууд һургуулиин, хүүгэдэй саад болон яслиин байшангуудые, клуб болон айлнуудай байрануудые шэмэглэжэ захалхань. Ингэжэ багашуу болон ехэшүүлдэшье баяр баһалан асархань шуу.

Шэнэ жэлэй ёлкын [н]индэр хүхюу баяртайгаар үнгэрхын тула ёлко гоёохо, эмгэлэхэдэ, гал аюулые зайсуулха тухай хэмжээ ябуулгые эрин бэелүүлхэ хэрэгтэй. Хэрбээ энэ шухала зүйлдэ анхаралгүйхэ хандуулбал, аягүй уша[р] хёолдожошье болохо ю[м] байнинь мэдээжэ.

Ёлко табижа, гоёохоодо, ал түймэрһөө наримжалха хэмжээ ябуулганууд тон бэлэн, хэн[шье] ехэ ханаар байха ёһотой. Зүгөөр һургуули, үб[хүү]дэй эмхи зургаан, клуб болон бусад ниитын газарнууд ёлконуудые заабари баримталан түхеэрхэ хэрэгые эдэ зүгаануудай хүтэлбэрилэгшэд харюусаха зэргэтэй.

Ёлко табижа, гоёохо урда тэрэ түймэрһөө сахин хамгаалха зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые урижа, түхеэр[һэн] газараа нарин хараха, зөбшөө[л] абаха, захяа заабари абаха хэрэгтэй.

Эмхи зургаануудай байшангуудта ёлко шадаал һаа залай тэгэндэ, ядахын сагта ханаһаа метр холо зайда түхеэрэгдэхэ ёһотой. Тиихэдэ гэрэй 2-дохи дабхарһаа дээшэнь гаргажа болохогүй, ёлкын байһан газар газаашаа гараха хоёр үүдэтэй байха. Тэдэ газартань адаг 3—5 огнетушитель, һоонон хүнжэл байлгаха хэрэгтэй.

Байрын гэртэ ёлко алишье дабхартань түхеэрхэдэ болохо, зүгөөр һайса бүхэлэх, шалда дээрэнь элэ адхаха хэрэгтэй.

Ёлкодоо бэлээр дүрэдэг наадаһай шагтаглажа, һуурида[нь] болон мушэрнүүдтэнь хүбэн табижа гү, али нэмэрюулжэ болохогүй. Ёлкоёо гэрэ бүриин галтай электрын гэрэлээр сасаруулха гэжэ бодоо хаада, мүн лэ ехээр нарилха шухала. Электрын лаампануудаар гэрэлтүүлжэ болохогүй. Хойноһоонь шагтаглагдаһан лампочкануудтай тусхай гирляндануудые хэрэглэхэдэ таарамжатай. Зайн галгүй гэртэ ёлко түхеэрһэн байбал, ёлкын наада имагтал үдэр үнгэргэхэ хэрэгтэй. Керосинтай лаампа, шубуун дэн хэрэглэжэ бүри эг[ээ] болохогүй.

[Ё]лкын табигдаһан газарай [ха]шнуудые бэлээр нээгдэдэг байлгахаа хэрэгтэй. Гадна тэндэ гал[ай] [а]шаа һэргыжэлхэ талаар [...] хай дежурна ходо алба бэелүүлжэ байха ушартай. Телевизорые дутэ байлгаха. Ёлкын дэргэдэ, наадаһай болжо байха [үед]э алибаа гал носооxo гээшэ [ха]рюулатай.

[Эн]дэ бүгэдэ захяа заабари [сах]иулаад байбал, шэнэ жэ[лэ]ймнай һайндэрэй ёлкын зан[шал]та наадан баяр баясхалан[...]таар үнгэрхэнь дамжаггүй.

Б. Щуткин,

Буряадай АССР-эй Ниитын [хэ]урим сахиха министерствын [га]л аюулһаа сахин хамгаалха таһагай инспектор.

Сагаан улаан [...]

[Ү]лаан-Үдын гидрометбюро[...] [м]эдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр р[еспуб]лика доторнай үүлэтэйшэг б[айха]. Байгал шадарай, мүн урда [аймаг]уудта бага зэргэ саһан о[...] [ба]руун зүгһөө һулаханаар һа[...] Улаан-Үдэ городто үглөө[...] —28, үдэртөө 18—20 гр[адус] [хүй]тэн болохоор багсаагдана. [Д]екабриин 29—30-най үдэр[...] республика дотор бага [...] [...]этэй байха, саһа шуурган б[...] үй. Һүниндөө хойто аймагууд[та] —40, бусад аймагуудта 28-[...] үдэртөө хойто аймагуудта 24-[...] бусад аймагуудта 18—23 г[радус] хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Манай газетын удаада[хи] [но]мер декабриин 30-да [гараха].

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адр[ес] телефонууд

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. У-Удэ, ул. Ленина 26. ТЕЛЕФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора 26-32, зам. редактора—32-74, ответ. секретаря—27-37, отдела партийной жизни и пропаганды —24-74, сельского хозяйства и [сове]тского строительства—47-5[...], промышленности, транспорта, [инф]ормации—35-14, культуры, литературы и искусства—34-[...], писем и рабселькоров—40-48, отдел переводов и корректоров—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных перегово[ров] — 16.

Гор. Улан-Удэ, типогра[фия] Министерства культуры Бурятской АССР.

Н—00643. Зак. № 5793.